

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

07.10.2021

Atzinums Nr. 5-04/11
par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu
smilts – grants un smilts ieguvei atradnē “Renda – 1989.g.” Kuldīgas
novada Rendas pagasta nekustamajā īpašumā “Mežkalni”

Derīgs līdz 2024. gada 7. oktobrim

Paredzētās darbības ierosinātājs:

SIA “*MINERĀLP*”, reģistrācijas Nr. 40203265554 (turpmāk – Ierosinātāja), juridiskā adrese: Dunties iela 15A, Rīga, LV – 1005; elektroniskā pasta adrese: info@minerali.lv.

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA “*Enviroprojekts*”, reģistrācijas Nr. 40003683283 (turpmāk – Izstrādātāja), adrese: Mazā Nometņu iela 31, Rīga, LV – 1002; elektroniskā pasta adrese: info@enviro.lv.

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs):

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums smilts – grants un smilts ieguvei atradnē “Renda – 1989. g.” Kuldīgas novada Rendas pagasta nekustamajā īpašumā “Mežkalni” (turpmāk – Ziņojums) Birojā iesniegts 2021. gada 5. maijā. Ziņojuma aktualizētā versija Birojā iesniegta 2021. gada 9. augustā.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Derīgo izrakteņu smilts – grants un smilts ieguve (turpmāk – Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Kuldīgas novada Rendas pagasts, nekustamais īpašums “Mežkalni” (nekustamā īpašuma kadastra Nr. 6280 002 0033, zemes vienības kadastra apzīmējums 6280 002 0033) (turpmāk arī Īpašums), smilts – grants un smilts atradne “Renda – 1989. g.” (turpmāk arī Atradne vai kopā saukta arī Darbības vieta).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību un Paredzētās darbības ierosinātāju:

- 3.1.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk arī IVN) objekts ir smilts – grants un smilts ieguve Atradnes teritorijas daļā, kas ietilpst Īpašuma teritorijā, kas atrodas Kuldīgas novada Rendas pagastā.
- 3.1.2. Īpašuma īpašniece ir Ierosinātāja.
- 3.1.3. Darbības vieta ir daļa no Atradnes. Atradne ietilpst vairāku nekustamo īpašumu robežās un Atradnes kopējā platība ir ~ 19,7 ha. Plānotā ieguves vieta atrodas plašākā derīgo izrakteņu ieguves ietekmētā areālā, ko veido vēl trīs citas atradnes – atradne “*Renda – 1979. g.*” un atradnes “*Renda – 3*” 1. un 2. laukums. Paredzēto darbību plānots veikt Atradnes vēl neizstrādātajā daļā – Īpašuma teritorijā, kura platība ir 13,54 ha. Paredzētā darbība plānota Īpašuma teritorijā 8,28 ha platībā.
- 3.1.4. Īpašumā ietilpstošajā Atradnes daļā atrodas 553 tūkst. m³ (t.sk. 72 tūkst. m³ zem gruntsūdens līmeņa) smilts – grants krājumi un 4,5 tūkst. m³ (visi virs gruntsūdens līmeņa) smilts krājumi (12,9 % derīgo izrakteņu krājumi iegul zem gruntsūdens līmeņa, pārējie 87,1 % – virs). Derīgā materiāla ieguvi plānots veikt gan virs, gan zem gruntsūdens līmeņa. Ūdens atsūkšanās un novadīšana ārpus karjera teritorijas nav paredzēta.
- 3.1.5. Gadā plānots iegūt līdz 100 tūkst. m³ smilts – grants un smilts. Paredzētās darbības ietvaros plānota arī derīgā materiāla apstrāde – drupināšana, šķirošana, sijāšana un mazgāšana.
- 3.1.6. IVN procedūra Paredzētajai darbībai piemērota ietekmes sākotnējā izvērtējuma rezultātā ar Valsts vides dienesta Liepājas reģionālās vides pārvaldes¹ (turpmāk – Dienests) 2017. gada 27. septembra lēmumu “*Ietekmes sākotnējais izvērtējums Nr. LII7SI0042*”, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 4. panta pirmās daļas 5. punkta b) apakšpunkta nosacījumu par izmaiņām esošajā darbībā, ja izmaiņu rezultātā tiks sasniegtas vai pārsniegtas IVN likuma 1. pielikumā minētās robežvērtības².
- 3.1.7. Programmu IVN veikšanai Birojs izdeva 2018. gada 23. novembrī (turpmāk – Programma). Programma derīga līdz 2023. gada 23. novembrim.
- 3.1.8. Programmas adresāte bija SIA “*ERKA*” (reģistrācijas Nr. 48503001341). Ar 2020. gada 23. decembra lēmumu Nr. 5 – 02/22 “*Par administratīvā procesa dalībnieka aizstāšanu administratīvajā procesā*” Birojs par Programmā noteikto tiesību un saistību pārņēmēju noteica Ierosinātāju.
- 3.1.9. Saskaņā ar savstarpēji noslēgtu līgumu starp Ierosinātāju ar Izstrādātāju, Izstrādātāja veikusi Ziņojuma sagatavošanu un publiskās apspriešanas nodrošināšanu.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Atradne atrodas Rendas pagasta vidusdaļā, ~ 800 m attālumā uz Z no Abavas upes un ~ 200 m attālumā uz A no *Dzirupes*.
- 3.2.2. Darbības vieta atrodas ārpus apdzīvotām vietām – Atradnes un plānotās Darbības vietas tiešā tuvumā nav individuālās dzīvojamās mājas vai blīvi apbūvētas teritorijas. Tuvākā apdzīvotā vieta DA virzienā ir Rendas ciems, attālums no Darbības vietas līdz Rendas ciema teritorijai noteiktās robežas tuvākajam punktam (pa gaisa līniju) ir ~ 3 km.
- 3.2.3. Piekļuve Darbības vietai iespējama pa esošiem piekļuves ceļiem – pašvaldības ceļu “*Jāšu ceļš 2*” (turpmāk – pievedceļš) ar grants/ šķembu segumu, kas pēc ~ 2 km savienojas ar asfaltētu vietējas nozīmes valsts autoceļu V1284 “*Renda – Āpas*” (turpmāk

¹ Ar 2020. gada 1. novembri Valsts vides dienestā izveidota vienota VVD Kurzemes reģionālā vides pārvalde.

² Ietekmes novērtējums nepieciešams derīgo izrakteņu ieguvei 25 ha vai lielākā platībā.

– autoceļš V1284), kas savukārt izved uz reģionālo valsts autoceļu P120 “Talsi – Stende – Kuldīga” (turpmāk – autoceļš P120).

- 3.2.4. Darbības vieta aizņem aptuveni pusi no Atradnes kopējās platības un Darbības vietas A daļa pieguļ atradnes “Renda – 1979. g.” teritorijai. Pēc Paredzētās darbības īstenošanas veidosies plašs vienlaidus derīgo izrakteņu ieguves ietekmētais areāls (aptverot pārējās atradnes – “Renda – 1979. g.” (~ 14 ha), “Renda – 3” 1. laukums (~ 0,9 ha) un “Renda – 3” 2. laukums (~ 2,9 ha)).
- 3.2.5. Derīgo izrakteņu ieguve notiek vai ir notikusi Īpašumam piegulošajos īpašumos Atradnes daļās, kas atrodas ārpus Īpašuma (īpašumā “Jāšas” (kadastra numurs 6280 002 0006) un īpašuma “Valsts meži Ezerī” (kadastra numurs 6280 001 0068) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 6280 002 0017 teritorijās), uz A no Darbības vietas Atradnei piegulošajā atradnē “Renda – 1979. g.” (īpašuma “Renda” (kadastra numurs 6280 002 0019)) kā arī atradnes “Renda – 3” 1. un 2. laukumā (īpašuma “Valsts meži Ezerī” (kadastra numurs 6280 001 0068) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 6280 002 0017 teritorijā). Ieguve ir tikusi veikta arī nekustamā īpašuma “Jāšas” (kadastra numurs 6280 002 0006) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 6280 002 0006 Z daļā, ārpus Atradnes robežām. Saskaņā ar aktuālo informāciju, kas iegūta Dienestā un no VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk – LVĢMC) publiski pieejamām datu bāzēm:
- 3.2.5.1. smilts – grants un smilts atradnei “Renda – 3” derīgo izrakteņu ieguves limita apjoms (krājumu kategorija A): smilts – grants 96,22 tūkst. m³ un smilts 37,85 tūkst. m³ (2015. gada 16. jūlija derīgo izrakteņu ieguves limits izsniegts AS “Latvijas valsts meži”; derīgs līdz 2040. gada 15. jūlijam). Krājumi uz 2019. gada 1. janvāri³: smilts – grants 76,64 tūkst. m³, smilts 38,14 tūkst. m³.
- 3.2.5.2. smilts – grants un smilts atradnei “Renda – 1989. g.” derīgo izrakteņu ieguves limita apjoms (krājumu kategorija A): smilts – grants 77,49 tūkst. m³ (2015. gada 7. augusta derīgo izrakteņu ieguves limits izsniegts AS “Latvijas valsts meži”; derīgs līdz 2040. gada 6. augustam). Krājumi uz 2016. gada 1. janvāri: smilts – grants 398,92 tūkst. m³, smilts 1,6 tūkst. m³.
- 3.2.5.3. smilts – grants un smilts atradnei “Renda – 1989.g.” derīgo izrakteņu ieguves limita apjoms (krājumu kategorija A): smilts – grants 552,73 tūkst. m³ un smilts 4,51 tūkst. m³ (2015. gada 1. februāra derīgo izrakteņu ieguves limits izsniegts SIA “ERKA”; derīgs līdz 2030. gada 2. jūlijam).
- 3.2.5.4. smilts – grants un smilts atradnei “Renda – 1979.g.” derīgo izrakteņu ieguves limita apjoms (krājumu kategorija N): smilts – grants 581,45 tūkst. m³ un smilts 70,01 tūkst. m³ (2018. gada 23. jūlija derīgo izrakteņu ieguves limits izsniegts VAS “Latvijas autoceļu uzturētājs”; derīgs līdz 2027. gada 31. decembrim). Krājumi uz 2018. gada 1. janvāri: smilts – grants 581,45 tūkst. m³, smilts 70,01 tūkst. m³.
- 3.2.5.5. apkopojoši konstatējams, ka atradnēs “Renda – 1989. g.”, “Renda – 3” (1. un 2. laukums), “Renda – 1979. g.” ir vai agrāk bijušas izsniegtas vairākas atļaujas derīgo izrakteņu ieguvei (tehniskie noteikumi un atļaujas bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguvei), kas kopējo platību sastāda ~ 32 ha. Savukārt Atradnes teritorijas Z daļas tiešā tuvumā, otrpus autoceļam nekustamā īpašuma “Jāšas” (kadastra numurs 6280 002 0006) Z daļā un vidusdaļā arī ir veikta derīgo izrakteņu ieguve (Biroja rīcībā nav informācijas, ka nekustamā īpašuma “Jāšas” teritorijas Z daļa un vidusdaļa būtu klasificējama kā derīgo izrakteņu

³ LVĢMC derīgo izrakteņu krājumu bilances, kurās atspoguļotas krājumu izmaiņas atradnē uz konkrēto gadu pieejamas: <https://www.meteo.lv/lapas/geologija/derigo-izraktenu-atradnu-registrs/derigo-izraktenu-krajumu-balance/derigo-izraktenu-krajumu-balance?id=1472&nid=659>.

atradne un ka vides iestādēs ieguve šajās teritorijās bijusi pieteikta un vērtēta), tomēr summāro ietekmju vērtējumā nevar neņemt vērā faktisko situāciju dabā (novērtētā ietekmētās zemes platība ~ 14 ha). Līdz ar to, kopējā platība, kādā ir atļauta, daļēji jau veikta vai bez atļaujas saņemšanas veikta derīgo izrakteņu ieguve teritorijā, kurai piekļaujas arī Atradne, sasniedz ~ 46 ha.

- 3.2.6. Saskaņā ar Kuldīgas novada teritorijas plānojuma 2013. – 2025.gadam (turpmāk – Teritorijas plānojums) grafisko daļu “*Funkcionālais zonējums Rendas pagasts*” Atradne atrodas funkcionālajā zonējumā “*Mežu teritorija (M)*”. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (redakcija 3.1.) (turpmāk – TIAN) 526. punkts noteic, ka minētajā funkcionālajā zonējumā (kā papildizmantošana) pieļaujama arī derīgo izrakteņu ieguve.
- 3.2.7. Atbilstoši Teritorijas plānojuma grafiskajai daļai Darbības vieta neatrodas kādu objektu aizsargjoslās. Tās tuvumā atrodas virszemes ūdensobjekts – *Dzirupe*, tomēr virszemes ūdensobjekta aizsargjosla neskar Darbības vietu.
- 3.2.8. Atradnes teritorijas zemes virsmas reljefs ir raksturots kā saposmots, viļņots līdzenums, kur izdalās atsevišķi pauguri un krasi iezīmējas Abavas *senieleja*. Zemes virsmas atzīmes atradnē un tās tuvākajā apkārtnē mainās no 23 – 25 m v.j.l. reljefa pazeminājumos Abavas ielejas tuvumā līdz 45 – 50 m v.j.l. pauguru virsotnēs. Pašlaik Atradnes teritorijā ir izplatītas cilvēka darbības izmainītas jauktas struktūras gruntis jeb tehnogēnie nogulumi⁴, kas izvietoti krautnēs un uzbērumos. Reljefa pazeminājuma Z daļā tuvu paugura pakāpei konstatēti vairāki dīķīši. Reljefa pazeminājuma centrālajā daļā izveidojies neliels purviņš, kuru šķērso avota strauts (tā tecējums uz D, uz *Dzirupi*).
- 3.2.9. Īpašums ir atmežots tā lielākajā platībā.
- 3.2.10. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam Atradnes teritorijā kvartāra nogulumu pamatni veido ūdeni mazcaurlaidīgs morēnas smilšmāls vai mālsmilts, kas darbojas kā sprostsplānis un atdala kvartāra bezspiediena ūdens horizontu no pirmskvartāra artēziskā ūdens horizontiem. Artēzisko ūdeņu atslodze notiek Baltijas jūrā, to plūsmas virziens ir uz Z, ZR. Paredzētās darbības teritorijā vai tās tiešā tuvumā nav ierīkots neviens pazemes ūdens ieguves urbums.
- 3.2.11. Atradnes hidroģeoloģiskie apstākļi novērtēti kā vienkārši un labvēlīgi derīgā izrakteņa izstrādei, jo atbilstoši izpētes laikos urbumos nomērītiem līmeņiem, apūdeņota ir tikai pati derīgās smilts slāņkopas apakšējā daļa vai arī visa krājumos iekļautā smilts iegul virs pazemes ūdens līmeņa. Saskaņā ar Ziņojumu Atradnē ir atsegts tikai kvartāra pazemes ūdens horizonts, kuru veido ļoti smalkgraudaina un smalkgraudaina smilts. Gruntsūdens horizonts ir bez spiediena un barojas no atmosfēras nokrišņiem, tādēļ tā svārstības ir tieši atkarīgas no nokrišņu daudzuma un tām ir sezonāls raksturs. Gruntsūdens līmenis Atradnē atkarīgs no reljefa. Atbilstoši Ziņojumam teritorijā nav izteiktu gruntsūdeņu plūsmas virzienu. To atslodze notiek lokāli, daļai drenējoties lokālos reljefa pazeminājumos (upju un strautu ielejās, ezeros, grāvjos u.tml.). Gruntsūdeņu plūsmas virzienu noteic atslodzes zonu izvietojums.
- 3.2.12. Darbības vietas tiešā tuvumā atrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, tostarp Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīkla (Natura 2000) teritorija (turpmāk – Natura 2000 teritorija) – saskaņā ar dabas datu pārvaldības sistēmā “*OZOLS*” reģistrēto informāciju, Īpašums ~ 100 m garā posmā robežojas ar dabas parka “*Abavas senleja*” (turpmāk – Dabas parks) dabas parka zonu. Īpašuma D daļā, iesniedzoties īpašuma teritorijā, atrodas mikroliegums aizsargājamās sūnu sugas aizsardzībai (ML kods 1923, aizsardzības kategorija: sūnas). Apmēram 820 m attālumā ZA virzienā atrodas mikroliegums aizsargājamās putnu sugas aizsardzībai (ML kods 1632, aizsardzības kategorija: putni).

⁴ Augsnes un smilts sajaukums, pārvietota/ pārstumta smilts.

- 3.2.13. Darbības vietas un tai piegulošo teritoriju un tajās esošo biotopu, kā arī augu sugu izvērtējumu veikusi sertificēta eksperte Ieva Rove⁵ (turpmāk – Sugu un biotopu eksperte). Sugu un biotopu eksperte Darbības vietu un tai piegulošās teritorijas apsekojusi 2020. gada 29. augustā, 3. oktobrī un 1. decembrī un sagatavojusi atzinumu (turpmāk – Sugu un biotopu eksperties Atzinums) par tajās konstatētajām dabas vērtībām, kas pievienots Ziņojuma IV. pielikumā. Saskaņā ar Sugu un biotopu eksperties Atzinumu:
- 3.2.13.1. Paredzētās darbības teritorijā dominē izcirtumi, jaunaudzes un nelielā platībā (apsekotās platības A daļā) sekundāras mežaudzes. Plānotās darbības platība lielākajā tās daļā jau ir atmežota. Darbības vietā un tai tieši piegulošajās platībās nav reģistrēti Latvijā un ES īpaši aizsargājamie biotopi.
 - 3.2.13.2. Darbības vietas R robeža piekļaujas Dabas parkam, tā A robežai, arī Dabas parka un plānotās darbības teritorijas robežjoslā neatrodas līdz šim reģistrētu ES nozīmes biotopu.
 - 3.2.13.3. uz D no plānotās darbības vietas teritorijas atrodas mikroliegums, kas izveidots īpaši aizsargājamai sūnu sugai – *tūbainajai bārkstlapei* (turpmāk – Mikroliegums). Mikroliegumā konstatētas 12 īpaši aizsargājamās augu sugas⁶, to veido ES nozīmes un Latvijā īpaši aizsargājami biotopi, tajā skaitā *Acleju avoti*. Starp plānotās darbības platību un Mikroliegumu atrodas atmežota nogāze bez avotiem.
- 3.2.14. Darbības vietas ornitofaunas un ar Paredzētās darbības nodrošināšanu saistīto darbību ietekmes uz to izvērtējumu veicis sertificēts eksperts – Rolands Lebus⁷ (turpmāk – Ornitologa). Ornitologa 2021. gada 3. maija atzinums Nr. RL/564/03.05.2021.⁸ (turpmāk – Ornitologa Atzinums) pievienots Ziņojuma V. pielikumā. Saskaņā ar Ornitologa Atzinumu:
- 3.2.14.1. atbilstoši dabas novērojumu tīmekļa vietnē www.dabasdati.lv ierakstiem Darbības vietas apkaimē ir reģistrētas divas īpaši aizsargājamās putnu sugas: viena putnu suga reģistrēta 2020. gada 1. jūnijā 300 – 400 m uz DR no nekustamā Īpašuma, savukārt otra putnu suga reģistrēta 2019. gada 1. jūnijā 70 m uz A no Īpašuma.
 - 3.2.14.2. Ornitologs potenciāli negatīvu ietekmi saista ar antropogēnā traucējuma (karjera izstrādes un izraktenus transportējošu autotransporta radīts troksnis, cilvēku un mehānismu radīta traucējuma pieaugums) pieaugumu, kas varētu rasties plānotās darbības realizācijas laikā putnu ligzdošanas sezonā, tās jutīgākajā periodā. Tomēr Ornitologs atzīst, ka minētā ietekme nav uzskatāma par būtiski negatīvu, ņemot vērā jau pastāvošu identisku ietekmju kopumu ar mainīgu intensitāti.
 - 3.2.14.3. Ornitologs, konstatējot, ka plānotās darbības apjoms attiecībā pret vēsturisko un esošo ietekmju apjomu nav ievērojami lielāks, Atzinumā secinājis, ka savvaļas putnu populācijas izvērtējamā teritorijā potenciālajam antropogēnā traucējuma pieaugumam spēs adaptēties.

⁵ Specializācija “vaskulārie augi, sūnas, mežu un virsāju, zālāju, purvu, stāvošu ūdeņu, tekošu saldūdeņu, jūras piekraste, iesālūdeņu, alu, atsegumu un kriteņu biotopi”, eksperta sertifikāts Nr. 043, derīgs līdz 04.07.2024.

⁶ Informācija par īpaši aizsargājamām augu sugām un to aizsardzības statusu apkopota Sugu un biotopu eksperties Atzinuma 1. tabulā (8. – 9. lpp.).

⁷ Specializācija “putni”, eksperta sertifikāts Nr. 005, derīgs līdz 13.05.2023.

⁸ Ornitologa Atzinums ir Ornitologa sākotnējā atzinuma Nr. RL/560/20.04.2021. papildinātā versija (papildināta 2.11. sadaļa).

- 3.2.15. Hidroģeoloģisko apstākļu vērtējums sniegts dr. ģeol. Aijas Dēliņas atzinumā (turpmāk A. Dēliņas Atzinums), kas sagatavots 2017. gada 16. maijā un papildināts 2021. gada 16. jūlijā.
- 3.2.16. Citas, izņemot Dabas parku, ainaviski un kultūrvēsturiski nozīmīgas teritorijas vai objekti Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē nav konstatēti.
- 3.2.17. Saskaņā ar LVĢMC publiski pieejamo piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā⁹ esošo informāciju Paredzētās darbības teritorijai tuvākā piesārņotā vieta ir ferma/ cūku komplekss “Mazrenda” (reģistrācijas Nr. 62808/1327), kas atrodas ~ 3,5 km uz D, otrpus Abavas upei.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Paredzētā darbība ietver derīgo izrakteņu ieguvī, izmantojot ekskavatorus, frontālos iekrāvējus, buldozerus, transportēšanu uz tehnoloģisko laukumu to tālākai apstrādei/ uzglabāšanai, arī drupināšanu un apstrādi sijāšanas – mazgāšanas iekārtā, sašķirotā materiāla uzglabāšanu un izvešanu realizācijai.
- 3.3.2. Pirms derīgo izrakteņu ieguves Darbības vietā paredzēts noņemt esošās auglīgās augsnes virskārtu un pārējo segkārtu (attiecīgi 19,9 tūkst. m³ un 44,7 tūkst. m³ apjomā), veidojot ~ 3 – 5 m augstas krautnes pa Darbības vietas laukuma perimetru un vēlāk izmantot karjera rekultivācijā – malu un nogāžu planēšanā. Izstrādes teritorijas sagatavošanu plānots veikt ar buldozeru.
- 3.3.3. Paredzēts, ka nepieciešamības gadījumā iegūtais materiāls Darbības vietā, tiks uzglabāts arī pagaidu krautnēs – prognozēts, ka vienlaicīgi uzglabājama daudzums nepārsniegs 40 000 t un maksimālais krautnes augstums nepārsniegs 10 m.
- 3.3.4. Iegūtā materiāla apstrāde un uzglabāšana paredzēta tehnoloģiskajā laukumā Īpašuma ZA daļā.
- 3.3.5. Ziņojumā norādīts, ka skalošanas iekārtas plānots izmantot brīdī, kad būs sasniegta derīgā izrakteņa (minerālā materiāla) izstrāde zem gruntsūdens līmeņa un būs izveidojusies ūdenstilpe, no kuras iespējams paņemt ūdeni skalošanas vajadzībām (lokāls process).
- 3.3.6. Materiāla ieguvei zem gruntsūdens līmeņa nav paredzēts veikt mākslīgu tā pazemināšanu, ūdeni atsūknējot vai novadot ārpus Paredzētās darbības teritorijas.
- 3.3.7. Veicot ieguvī zem gruntsūdens līmeņa, paredzēts izmantot divreizējās pārkraušanas metodi – vispirms materiālu izsmelot un novietojot pagaidu krautnēs, lai nožūst, bet pēc tam materiālu pārkraujot tā tālākai transportēšanai, vai, ja nepieciešams, pirms tam veicot materiāla skalošanu ar sijāšanas – mazgāšanas iekārtu.
- 3.3.8. Prognozēts, ka Darbības vietā esošo krājumu daudzumu varētu izstrādāt 6 – 9 gadu laikā.
- 3.3.9. Attiecībā uz darbības organizāciju no Ziņojuma izriet sekojošais:
- 3.3.9.1. ieguves vietā procesi gada griezumā var notikt nepārtraukti, ~ 250 dienas gadā (darba dienās), tajā skaitā minētajā periodā var notikt derīgā materiāla izvešana (6667 reisi gadā).
- 3.3.9.2. karjera izstrāde plānota laikā no plkst. 8:00 līdz plkst. 18:00. No Ziņojumā sniegtās informācijas izriet, ka sijātāju ar mazgāšanas funkciju paredzēts izmantot 11 mēnešus (izņemot decembri) un 2000 h gadā (vidēji 45 h nedēļā); bet drupinātāju – 200 h gadā jeb vidēji 1 – 2 h nedēļā, savukārt buldozera, ekskavatora un frontālo iekrāvēju darba laika fonds novērtēts kā 1250 h gadā. Kravas

⁹ LVĢMC piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs
<http://parissrv.lvģmc.lv/#viewType=pppvMapView&incrementCounter=1>.

automašīnu pārvietošanās pa karjera iekšējiem ceļiem – kopā prognozēti 10000 reisi.

- 3.3.10. Iegūtā materiāla izvešanai paredzēts izmantot standarta koplietošanas satiksmei paredzētas kravas automašīnas. Izstrādātā materiāla pārvietošanu paredzēts organizēt pa karjera iekšējiem ceļiem, bet izvešanu – pa esošiem karjera piebraucamajiem ceļiem un koplietošanas autoceļiem ar grants segumu, nodrošinot transportēšanas automašīnu nokļūšanu līdz autoceļam V1284. Transportēšanas maršruta garums ir ~ 2 km.
- 3.3.11. Saskaņā ar Ziņojumu Paredzētās darbības teritorijā nav plānots izbūvēt jaunus infrastruktūras objektus, kā arī nav paredzēta jaunu palīgēku un ražošanas iekārtu uzstādīšana (neskaitot sijāšanas/ skalošanas iekārtas izmantošanu). Sadzīves vajadzībām, noslēdzot līgumu ar attiecīgo pakalpojuma sniedzēju, tiks uzstādītas pārvietojamās *biotualetes*.
- 3.3.12. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, atkritumu apsaimniekošanu (sadzīves, bīstamie) paredzēts veikt saskaņā ar normatīvo aktu prasībām, nodot uzņēmumiem, kas nodrošina to apsaimniekošanu. Darbības vietā paredzēts nodrošināt sorbentu vai naftas produktu absorbējošu paklājus iespējamai naftas produktu (izlijušās degvielas vai eļļas) savākšanai. Darbības vietā nav paredzēta degvielas uzglabāšana, kā arī izmantojamās tehnikas mazgāšana un remonts.
- 3.3.13. Rekultivāciju paredzēts veikt pēc karjera izstrādes. Saskaņā ar Ziņojumu Darbības vietā pēc derīgā materiāla izstrādes paredzēts izveidot ūdenskrātuvi, bet teritorijas virsūdens daļā veikt apzaļumošanu. Rekultivācijas darbos paredzēts izmantot iepriekš noņemto augsnes virskārtu un izstrādes gaitā radušos nederīgo materiālu, attiecīgi veicot malu un nogāžu planēšanu un teritorijas pārbēršanu. Detalizētu rekultivācijas plānu paredzēts izveidot karjera izstrādes un rekultivācijas projektā.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. Ziņojumā analizēti ar Paredzētās darbības īstenošanu saistīti alternatīvu veidi, proti, apskatīta zem gruntsūdens līmeņa iegulošā materiāla ieguves tehnoloģiskā alternatīva, derīgā materiāla ieguves apjoma jeb kvantitatīvā alternatīva. Apskatīta arī “0” alternatīva – situācija, ja Paredzētā darbība netiktu īstenota. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam Darbības vietas alternatīva netiek izskatīta, jo tiek vērtēta ieguves laukuma paplašināšana jau izstrādē esošā Atradnē.
- 3.4.2. Ziņojumā teorētiski apskatītas divas zem gruntsūdens līmeņa esošā derīgā materiāla ieguves tehnoloģiju alternatīvas. Pamata tehnoloģija paredz derīgā materiāla ieguvei zem gruntsūdens līmeņa pielietot divreizējās pārkraušanas metodi, proti, izsmelto materiālu vispirms novietot pagaidu krautnē ūdens notecināšanai un materiāla nožūšanai, pēc tam (pēc nepieciešamības ar vai bez apstrādes) krauļot automašīnās tā tālākai transportēšanai. Savukārt kā alternatīva ieguves tehnoloģija norādīta derīgā materiāla ieguve, veicot gruntsūdeņu atsūkņēšanu un iegūtā materiāla vienreizēju pārkraušanu. Tomēr materiāla ieguve ar ūdens atsūkņēšanu šī IVN ietvaros nav vērtēta, ko Birojs ņem vērā, izvirzot Paredzētās darbības īstenošanai nosacījumus saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu.
- 3.4.3. Ziņojumā vērtētas divas derīgā materiāla ieguves apjoma jeb kvantitatīvās alternatīvas:
 - 3.4.3.1. Pamata iecere paredz derīgā materiāla ieguvi pilnā apjomā gan virs, gan zem gruntsūdens līmeņa.
 - 3.4.3.2. Alternatīvais variants paredz atteikšanos no smilts ieguves zem gruntsūdens līmeņa, tādējādi iegūstot tikai ~ 87 % no kopējā apjoma.
- 3.4.4. Ieguves apjoma alternatīvu vērtējums un salīdzinājums veikts, pamatojoties uz Izstrādātajas izstrādātu novērtējuma sistēmu ballēs, vērtējot dažādus iespējamo ietekmju

faktorus un kritērijus, īstenojot kādu no ieguves apjoma variantiem¹⁰. Secināts, ka sagaidāmā ietekme uz apkārtējo vidi un cilvēku veselību alternatīvu griezumā būtiski neatšķiras vai ir nenozīmīgas, kā arī vērā ņemama ietekme nav sagaidāma arī uz dabas vērtībām (nevienā no variantiem).

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Dienesta 2017. gada 27. septembra ietekmes sākotnējais izvērtējums (Biroja reģistrācijas Nr. 8 – 01/1627).
- 4.2. SIA “ERKA” pilnvarotā pārstāvja 2018. gada 18. jūlija elektroniskā pasta vēstule ar tai pievienoto paziņojumu par Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1207).
- 4.3. 2018. gada 1. augusta sākotnējās sabiedriskās apspriešanas protokols.
- 4.4. SIA “ERKA” pilnvarotā pārstāvja 2018. gada 23. oktobra iesniegums ar tajā ietvertu lūgumu izsniegt Programmu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1765).
- 4.5. SIA “ERKA” pilnvarotā pārstāvja 2018. gada 6. novembra elektroniskā pasta vēstule ar tai pievienotām izdrukām, kas apliecina individuālā paziņojuma par sākotnējo publisko apspriešanu nosūtīšanas faktu zemes gabalu īpašniekiem ar kuriem robežojas Īpašums.
- 4.6. Biroja 2018. gada 23. novembra Programma Nr. 5 – 03/10 Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam.
- 4.7. SIA “TYREX – LOĢISTIKA” 2020. gada 28. oktobra iesniegums, kurā ietverta informācija par Īpašuma nomas līguma izbeigšanu ar SIA “ERKA” (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2116).
- 4.8. Ierosinātājas 2020. gada 28. oktobra iesniegums, kurā ietverts lūgums mainīt IVN procedūras veicēju no SIA “ERKA” uz Ierosinātāju (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/ 2117).
- 4.9. Ierosinātājas 2020. gada 26. novembra elektroniskā pasta vēstule, kurā norādīts, ka notikusi Īpašuma īpašumtiesību maiņa.
- 4.10. Biroja 2020. gada 23. decembra lēmums Nr. 5 – 02/22 par administratīvā procesa dalībnieka aizstāšanu administratīvajā procesā.
- 4.11. Izstrādātājas 2021. gada 2. marta vēstule ar paziņojumu par IVN ziņojuma sabiedrisko apspriešanu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/469).
- 4.12. Izstrādātājas 2021. gada 26. marta elektroniskā pasta vēstule ar tai pievienoto IVN ziņojumu apspriešanas attālinātās sanāksmes protokolu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/676).
- 4.13. Biroja 2021. gada 9. aprīļa vēstule Nr. 5 – 01/397 Ierosinātājai un Izstrādātājai, ar kuru Birojs informē, ka ir saņēmis viedokli par Paredzēto darbību un priekšlikumu Ziņojuma pilnveidošanai.
- 4.14. Izstrādātājas 2021. gada 5. maija vēstule Nr. 39/05 – 21 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma iesniegšanu*”, ar kuru Birojā iesniegts sagatavotais Ziņojums (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/942).
- 4.15. Dienesta 2021. gada 10. jūnija vēstule Nr. 2.3/2153/KU/2021 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*” ar tajā ietverto atsauksmi par Ziņojumu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1200).
- 4.16. DAP 2021. gada 11. jūnija vēstule Nr. 4.9/3461/2021 – N “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu atradnē “Renda – 1989.g.” Kuldīgas novadā*” ar tajā ietverto atsauksmi par Ziņojumu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1215).

¹⁰ Ziņojuma 9.1. tabula.

- 4.17. Biroja 2021. gada lēmums Nr. 5 – 02/13 Ierosinātājam un Izstrādātājam ar kuru Ziņojums nodots pārstrādāšanai.
- 4.18. Izstrādātājas 2021. gada 9. augusta vēstule Nr. 59/08 – 21, ar kuru Birojā iesniegts pārstrādātais Ziņojums (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1533).
- 4.19. DAP 2021. gada 7. septembra vēstule Nr. 4.9/5008/2021 – N “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu atradnē “Renda – 1989.g.” Kuldīgas novadā” ar tajā ietverto atsaukumi par pārstrādāto Ziņojumu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1688).

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

Detalizēta informācija par sabiedriskās apspriešanas gaitu un termiņiem ir publiskota Biroja tīmekļa vietnē Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtēšanas gaitas sadaļā: <http://www.vpvp.gov.lv/lv/ivn/projekti>. Citu starpā, minētajā vietnē publiskoti arī visi sabiedrisko apspriešanu paziņojumi, kuros norādīta informācija par apspriešanas periodiem, notikušajām sanāksmēm un priekšlikumu iesniegšanas termiņiem. Tālāk Birojs sniedz īsu sabiedrības līdzdalības procesa un apkopoto viedokļu un argumentu izklāstu.

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Sākotnējā sabiedriskā apspriešana norisinājās no 2018. gada 16. jūlija līdz 2018. gada 12. augustam. Paziņojums par IVN uzsākšanu un Paredzētās darbības sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta “Kurzemnieks” 2018. gada 16. jūlija izdevumā Nr. 79 (11 315), ievietots pašvaldības tīmekļa vietnē www.kuldiga.lv, SIA “ERKA” tīmekļa vietnē/ wix platformā <https://romanssalajevs.wixite.com/erka> un Biroja tīmekļa vietnē www.vpvp.gov.lv, kā arī SIA “ERKA” par Paredzēto darbību individuāli informēja tos nekustamo īpašumu īpašniekus (valdītājus), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu.
- 5.1.2. Paredzētās darbības IVN sākotnējā sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2018. gada 1. augustā Rendas pagasta kultūras nama ēkā (adrese: “Vīgneri”, Kuldīgas novada Rendas pagasts) plkst. 18:00.
- 5.1.3. Paredzētās darbības sākotnējā sabiedriskā apspriešana noslēdzās 2018. gada 12. augustā. Atbilstoši Birojā iesniegtajam 2018. gada 1. augusta sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokolam sanāksmē piedalījās SIA “ERKA”, Rendas pagasta pārvaldes un AS “Latvijas valsts meži” pārstāvji. Saskaņā ar sabiedriskās apspriešanas protokolu dalībnieki nav uzdevuši papildus jautājumus un pēc Paredzētās darbības izklāsta sanāksme ir slēgta. Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā Birojā netika saņemti iesniegumi, tostarp iesniegumi ar priekšlikumiem ietekmes uz vidi novērtējumam.
- 5.1.4. Pamatojoties uz SIA “ERKA” pieteikumu un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, Birojs sagatavoja un 2018. gada 23. novembrī izsniedza programmu ietekmes uz vidi novērtējumam.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

- 5.2.1. Ziņojuma sabiedriskā apspriešana norisinājās no 2021. gada 2. marta līdz 2021. gada 1. aprīlim. Paziņojums par Paredzētās darbības Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta “Kurzemnieks” 2021. gada 2. marta izdevumā Nr. 17 (11 650) un ievietots pašvaldības, Izstrādātājas un Biroja tīmekļa vietnēs (attiecīgi –

www.kuldiga.lv, www.enviro.lv un www.vpvb.gov.lv). Ziņojums bija pieejams pašvaldības un Izstrādātājas tīmekļa vietnēs.

- 5.2.2. Saskaņā ar ierobežojumiem, kas noteikti *Covid – 19* infekcijas izplatības ierobežošanai, Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksme tika organizēta neklātienes formā, attālināti¹¹. Ziņojuma sabiedriskā apspriešanā sanāksmi klātienē aizstāja video prezentācija un iespēja piecas darba dienas (no 2021. gada 15. marta līdz 2021. gada 19. martam) uzdot jautājumus par IVN un saņemt atbildes no Izstrādātājas par projektu atbildīgās personas ar elektroniskā pasta (valdis@felsbergs.lv) starpniecību. Minētajā laikā posmā netika saņemti jautājumi par IVN un Ziņojumu.
- 5.2.3. 2021. gada 17. martā plkst. 10:00 notika tiešsaistes video konference, kas bija pieejama Izstrādātājas tīmekļa vietnē www.enviro.lv. Video konferencē piedalījās 9 dalībnieki – pašvaldības (Rendas pagasta pārvaldes un Kuldīgas novada pašvaldības), Izstrādātājas, Ierosinātājas, DAP, Dienesta un laikraksta “*Kurzemnieks*” pārstāvji. Dalībnieki iepazinās ar sagatavoto video prezentāciju un pārrunāja Rendas pagasta pārvaldes un DAP pārstāvju interesējošos jautājumus saistībā ar Atradnē esošo darbību. Pašvaldības pārstāvis uzdeva jautājumu par plānotajiem pasākumiem, lai mazinātu putēšanu no materiāla transportēšanas pie mājām “*Vecdambji*”. DAP pārstāvis lūdza skaidrojumu, kādēļ prezentācijā norādīts, ka ietekme uz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju nav sagaidāma, bet vienlaikus tai piešķirts negatīvs vērtējums “– 1”.
- 5.2.4. IVN Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā Birojā netika saņemta neviena atsauksme par izstrādāto Ziņojumu.

5.3. Sabiedrības informēšana un ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2021. gada 5. maijā. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts interneta vietnēs www.kuldiga.lv, www.lvm.lv un www.vpvb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Ierosinātājas tīmekļa vietnē www.enviro.lv.
- 5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojs saņēma:
- 5.3.2.1. Dienesta 2021. gada 10. jūnija vēstuli Nr. 2.3/2153/KU/2021, no kuras izriet, ka Dienestam nav priekšlikumu Ziņojuma papildināšanai.
- 5.3.2.2. DAP 2021. gada 11. jūnija vēstuli Nr. 4.9/3461/2021 – N, kurā norādīts, ka Ziņojums ir sagatavots vispusīgi, uzsverot, ka hidrologa atzinumā nav izdarīti secinājumi, kas ļautu atzīt, ka, īstenojot Paredzēto darbību zem gruntsūdens līmeņa, tā neradīs negatīvu ietekmi uz Mikrolieguma vērtībām. DAP vērtējumā Paredzētā darbība īstenojama tikai ar nosacījumu, ka derīgo izrakteņu ieguve tiek veikta līdz gruntsūdens līmenim un, ievērojot visus Ziņojuma 10. nodaļā “*Pasākumi ietekmes uz vidi novēršanai vai samazināšanai un vides kvalitātes monitoringam*” iekļautos nosacījumus, jo īpaši nosacījumu par gruntsūdens līmeņa monitoringa uzsākšanu vismaz vienu gadu pirms izstrādes. Vienlaikus DAP vēstulē aicinājusi Izstrādātāju papildināt Ziņojuma 10. nodaļu, tajā ietverot Sugu un biotopu ekspertes rekomendāciju par rekultivācijas procesu.
- 5.3.3. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta ceturto daļu, Birojs ar 2021. gada 2. jūlija lēmumu Nr. 5 – 02/13 Ziņojumu nodeva pārstrādāšanai.

¹¹ Atbilstoši 2020. gada 5. jūnija likuma “*Covid-19 infekcijas pārvaldības likums*” 20. pantam, kas noteic kārtību, kādā neklātienes formā (attālināti) organizējama vides normatīvajos aktos noteiktā publiskā apspriešana.

5.4. Sabiedrības informēšana par pārstrādāto Ziņojumu:

- 5.4.1. Pārstrādātais Ziņojums Birojā tika iesniegta 2021. gada 9. augustā. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts Izstrādātājas un Biroja tīmekļa vietnēs (www.enviro.lv un www.vpvb.gov.lv) un nosūtīts publiskošanai pašvaldības tīmekļa vietnē www.kuldiga.lv. Pārstrādātais Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas tīmekļa vietnē www.enviro.lv.
- 5.4.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par pārstrādāto Ziņojumu, Birojs saņēma DAP 2021. gada 7. septembra vēstuli Nr. 4.9/5008/2021 – N ar atsaukumi par pārstrādāto Ziņojumu, kurā norādīts, ka iepazīstoties ar pilnveidoto Ziņojumu un tā pielikumiem, DAP secina, ka iepriekš izteiktie norādījumi ir iestrādāti Ziņojumā. DAP atbalsta paredzētās darbības īstenošanu, ja tiek ievērots, ka veicot smilts – grants un smilts ieguvi zem gruntsūdens līmeņa, tiek veikts monitorings ietekmes uz gruntsūdens līmeni kontrolei, kas apliecina, ka šādai saimnieciskajai darbībai nav būtiska ietekme uz saimnieciskās darbības veikšanas vietas tuvumā esošajām dabas vērtībām.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Kuldīgas novada Teritorijas plānojuma TIAN ir noteiktas prasības derīgo izrakteņu iegūšanai un karjeru veidošanai, darbībai un rekultivācijai, tostarp: TIAN 195. punkts nosaka, ka *“Jaunas karjeru teritorijas derīgo izrakteņu iegūšanai tuvāk par 100 m no piegulošas zemes vienības robežas tā tiek rakstiski saskaņota ar zemes vienības vai apdzīvotas ēkas īpašnieku vai arī, veicot ieceres publisko apspriešanu”*, savukārt TIAN 198. punkts nosaka, ka *“Ja karjerā paredzēts uzstādīt iekārtas derīgo izrakteņu drupināšanai, un iekārtu uzstādīšana paredzēta tuvāk par 500 m no citam īpašniekam piederošas dzīvojamās ēkas, nepieciešams saņemt ēkas īpašnieka rakstisku piekrišanu, izstrādāt detālplānojumu vai organizēt ieceres publisko apspriešanu”*. Minētie nosacījumi, iespējams, var ierobežot derīgo izrakteņu ieguves iespējas visā Ziņojumā norādītajā (iecerētajā) platībā. Vienlaikus, kā izriet no Ziņojuma – ietekmes vērtētas, ņemot vērā maksimālo ieguves laukumu, un gadījumā, ja saskaņojums netiks saņemts, ietekme būs mazāka (nevis lielāka) par Ziņojumā novērtēto. Tādēļ no ietekmes uz vidi viedokļa nav šķēršļu konceptuāli lemt par Paredzētās darbības pieļaujamību (akceptēšanu vai neakceptēšanu), bet ieguves faktiskais apjoms (ieguves laukums), par ko būs izstrādājams un saskaņojams derīgo izrakteņu ieguves projekts, būs atkarīgs no TIAN noteikto saskaņojumu saņemšanas.
- 6.2. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros Izstrādātāja ir novērtējusi iespējamās ietekmes uz vidi saistībā ar Paredzēto darbību, tajā skaitā ietekmes, kas izriet no derīgo izrakteņu ieguves un transportēšanas. Ņemot vērā, ka Paredzēto darbību plānots veikt derīgo izrakteņu ieguves jau ietekmētā areālā (~ 46 ha), tādējādi nākotnē smilts ieguves platību palielinot līdz ~ 54 ha, sagaidāmās ietekmes vērtētas arī kontekstā ar esošām darbībām. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros gan atsevišķi, gan summāri vērtētas Paredzētās darbības ietekmes uz gaisa kvalitāti, hidroloģiskajiem un hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, kā arī ietekme uz dabas vērtībām, bioloģisko daudzveidību, ainavu u.c. ar Paredzēto darbību saistītas ietekmes.
- 6.3. Izvērtējis Ziņojumā veikto ietekmju novērtējumu, Birojs secina, ka būtiskākās ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes, ņemot vērā Paredzētās darbības specifiku, plānotos risinājumus un atrašanās vietu, ir gaisa piesārņojošo vielu un trokšņa emisijas (galvenokārt no iegūtā materiāla transportēšanas); atzīstams, ka Paredzētās darbības rezultātā tiks pārmainīts līdzšinējais teritorijas izmantošanas veids (dabiskā veģetācija), ilgtermiņā tiks ietekmēta ainava. Tāpat, – lai arī nav plānota gruntsūdens līmeņa papildus pazemināšana ar atsūkņēšanu un novadīšanu ārpus Darbības vietas, – derīgo izrakteņu ieguve zem gruntsūdens līmeņa var būt saistīta ar lokālām hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma

izmaiņām. Šāds ietekmes uz vidi aspekts vērtējams tamdēļ, ka derīgo izrakteņu ieguves areāls (ko veido atradnes “*Renda – 1989.g.*”, “*Renda – 1979.g.*”, “*Renda – 3*” (1. un 2. laukums)) atrodas tiešā īpaši aizsargājamas dabas teritorijas – dabas parka “*Abavas senleja*” un mikrolieguma, kas izveidots īpaši aizsargājamas sūnu sugas – *tūbainās bārkstlapes* aizsardzībai. Tādēļ ietekmes vērtētas arī aizsargājamo dabas vērtību kontekstā. Vadoties no Ziņojumā izdarītajiem secinājumiem, Birojs pievienojas, ka vairākās Novērtējuma likuma 1. panta 1. punkta jomās (ietekmes uz vidi definīcija) ietekmes nav sagaidāmas kompleksas un būtiskas, līdz ar to kā būtiskākos Birojs šajā atzinumā caurlūko 6.3. apakšnodalā minētos jautājumus.

6.4. Kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē sekojošus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:

- 6.4.1. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas.
- 6.4.2. Ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību un ainavu.
- 6.4.3. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp no derīgo izrakteņu transportēšanas.
- 6.4.4. Troksnis, tā izplatības novērtējums.

6.5. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, Birojs secina sekojošo:

6.5.1. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas:

- 6.5.1.1. Ņemot vērā to, ka Darbības vietā materiāla apjoms, kas ieguļ zem gruntsūdens līmeņa ir tikai ~ 12,9 % no kopējā Darbības vietā aprēķinātā smilts krājumu apjoma, kā arī to, ka Paredzētā darbība (neatkarīgi no ieguves apjoma risinājuma) neparedz gruntsūdens līmeņa pazemināšanu Atradnē, to atsūknējot vai ar grāvjiem drenējot un novadot uz tuvējām ūdenstecēm, ar Paredzētās darbības īstenošanu netiek prognozētas nozīmīgas hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas.
- 6.5.1.2. Iespējamā ietekme saistīta ar to, ka tiks pārveidots esošais reljefs arī zem gruntsūdens līmeņa. Lai gan nav paredzēta mākslīga tā pazemināšana un novadīšana ārpus Paredzētās darbības teritorijas, arī šādas darbības lokāli rada pārmaiņas, jo ūdens uzkrāsies vienā vai vairākās ūdenskrātuvēs, tiks paātrināta horizontālā ūdens apmaiņa jaunās ūdenskrātuves apkārtnē, izlīdzinot gruntsūdeņu līmeni ar ūdens līmeni karjera ūdenskrātuvēs (veidosies lokāla depresijas piltuve).
- 6.5.1.3. Lai novērtētu iespējamās lokālās izmaiņas, jo īpaši to, vai tās Darbības vietas tuvumā esošo īpaši aizsargājamo dabas vērtību kontekstā varētu būt būtiskas, ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai pieaicināts ģeoloģijas eksperts, kas vērtējis Darbības vietu raksturojošās pazīmes, kā arī likumsakarības un mijiedarbības, kas rada priekšnoteikumus ietekmes rakstura (un būtiskuma) prognozei. Kā izriet no ekspertes vērtējuma (Ziņojuma III pielikums), kas papildināts 2021. gada 16. jūlijā, Paredzētās darbības ietekmes prognozēšanai vērā ņemami vairāki būtiski aspekti, un viens no tiem ir tas, ka hidroģeoloģiskie apstākļi Darbības vietā un tās tuvākajā apkārtnē ir samērā vienkārši. Kā vēl viens būtisks aspekts identificēts tas, ka gruntsūdeņi šajā vietā papildinās no virszemes nokrišņiem un sniega kušanas ūdeņiem, bet noplūst reljefa pazeminājumā uz D, DR, t.i. – virzienā, kur atrodas Mikroliegums un Aclejas avots (reģionāli gruntsūdens plūsma ir vērsta šajā virzienā). Lai arī eksperte norāda, ka līdz šim citu apkārtējo atradņu izstrādes laikā nav veikts tāds gruntsūdens līmeņa monitorings, kas varētu sniegt skaitlisku pamatojumu 4 karjeru līdzšinējai ietekmei uz apkārtnes gruntsūdens līmeņa režīmu (tādā veidā, lai izmaiņas, ja tādas ir bijušas, un to apjoms

būtu izsekojamas laikā), no ekspertes vērtējuma izriet, ka esošās situācijas novērtējums dabā (arī *Aclejas* avots un tā apkārtnes hidroloģiskais režīms) ļauj ar pietiekamu noteiktību izdarīt secinājumu, ka ūdens no esošajiem karjeru dīķiem turpina un arī pēc Paredzētās darbības uzsākšanas turpinās iesūkties nogulumos (ir acīmredzami, ka saglabājas gruntsūdens horizonta papildināšanās ar atmosfēras nokrišņiem). Papildu pamatojumam eksperte norāda arī uz to, ka teritorijai šajā virzienā ir izteikts reljefa kritums (zemes virsmas atzīmes mainās no 45 m v.j.l. Īpašuma teritorijā līdz 24 m v.j.l. *Aclejas* avota apkārtņē (kritums 1:5), kas arī nodrošina (un nodrošinās), ka *Aclejas* avota virzienā gruntsūdens plūsmas virziens saglabāsies līdzšinējais. Ņemot vērā minēto, Ziņojuma III pielikumā secināts, ka Paredzētās darbības īstenošanas gadījumā tiks nodrošināta pastāvīga avota barošanās.

- 6.5.1.4. Ņemot vērā to, ka Darbības vietā virs artēziskajiem ūdeņiem iegul ~ 12 m biezs morēnas smilšmāla nogulumu slānis, kas kalpo kā sprostslānis, Ziņojumā secināts, ka artēziskie ūdeņi ir labi aizsargāti no iespējama piesārņojuma infiltrācijas no zemes virsmas, ja tāds nestandarta situācijā varētu nokļūt vidē. Šādu situāciju iespējamība tiek vērtēta kā zema, Ziņojumā identificējot arī risinājumus lokālu negadījumu (piemēram, izlijumu no tehnikas vienībām) savākšanai un tālākai apsaimniekošanai.
- 6.5.1.5. Saskaņā ar Ziņojumu Paredzētās darbības gaitā nav plānots ierīkot ūdensapgādes urbumus. Darbības vietā vai tās tuvumā nav ūdensapgādes urbumu un nav noteiktas aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām (tuvākais urbums atrodas vismaz 3 km attālumā). Tuvākās piesārņotās vai potenciāli piesārņotās vietas (ferma/ cūku komplekss ~ 3,5 km attālumā uz D, otrpus Abavas upei) novērtētas kā pietiekamā attālumā, lai šajā aspektā nebūtu iespējama ietekmju mijiedarbība.
- 6.5.1.6. Īstenojot Paredzēto darbību, pakāpeniski veidosies ūdenskrātuve, kurā sagaidāma arī dabisko vielu (māla un putekļu daļiņu) uzduļķojuma veidošanās gan no materiāla ieguves ar ekskavatoru, gan no sijāšanas/ skalošanas iekārtas darbības. Tomēr Paredzētās darbības risinājumi neparedz ūdens novadīšanu ārpus Atradnes teritorijas, attiecīgi nav sagaidāma iespējama ietekmes izplatīšanās blakus teritorijās (uzduļķojums izgulsnēsies uz vietas). Līdz ar to nav sagaidāms, ka, realizējot Paredzēto darbību, varētu tikt ietekmēta apkārtnes teritorijā esošo ūdensobjektu kvalitāte.
- 6.5.1.7. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, kā arī Ziņojumā novērtēto, Birojs atzīst, ka Ziņojumā prognozētais ietekmes apjoms nenorāda uz to, ka būtu pamats aprobežot kādu no Ierosinātās aplūkotajām apjoma alternatīvām (noteikt, ka ieguve būtu pieļaujama tikai līdz gruntsūdens līmenim). Konstatējams, ka ieguves zem gruntsūdens līmeņa ietekme būs lokāla, tā būtiski neizmainīs un nepalielinās to ietekmi, kas Paredzētajai darbībai prognozējama situācijā, ja derīgā izrakteņa materiāls tiktu izņemts tikai virs gruntsūdens līmeņa. Vienlaikus Birojs norāda, ka Ziņojumā (tostarp Ziņojuma nodaļās 2.8., 4. "*Paredzētās darbības alternatīvas*", 9. "*Alternatīvu salīdzinājums un izvērtējums*") iztrūkst vērtējuma tādā detalizācijā un ar pētījuma metožu piemēriem, lai varētu uzskatīt, ka Paredzētās darbības alternatīvas ir ne tikai apskatītas un apsvērtas, bet arī novērtētas līdzvērtīgi. Var piekrist Izstrādātājam, ka atšķirības starp Ziņojumā ietvertajām alternatīvām (materiāla apjoms, kas atrodas zem ūdens līmeņa), ir tik niecīgas, ka sagaidāmās ietekmes būtiski neatšķirsies, tādēļ konkrētajā gadījumā prasības uzturēšana par alternatīvu atbilstīgu novērtējumu (Ziņojuma atkārtotu papildināšanu) nebūtu lietderīga un samērīga. Tai pat laikā, – lai gan Ziņojumā atspoguļotās alternatīvas atbilstoši Novērtējuma likumā un saistītajos normatīvajos aktos definētajiem kritērijiem atzīstamas par iespējamām un piemērotām (ņemot vērā

konkrētā projekta specifiku¹²), Biroja ieskatā, šajā gadījumā Ierosinātāja alternatīvu salīdzinājumam un izvērtējumam piegājusi formāli, lai pamatotu Paredzētās darbības risinājumu.

6.5.1.8. Ievērojot minēto, kā arī vadoties no Ziņojumā novērtētā, **Birojs atzīst, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu ir pamatoti noteikt šādus nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama:**

- a) Darbības vietā veidojamo ūdenskrātuvi nav pieļaujams savienot ar meliorācijas grāvjiem vai *Dzirupi*.
- b) Jāparedz un jārealizē pasākumi, lai Paredzētās darbības rezultātā nepieļautu naftas produktu un citu piesārņojošo vielu nokļuvi gruntī, virszemes un pazemes ūdeņos.
- c) Paredzētās darbības realizācijas gaitā, tostarp veicot derīgā materiāla ieguvi ar ekskavatoru, t.sk. arī zem gruntsūdens līmeņa, jānodrošina piemēroti darba drošības pasākumi, iekļaujot tos karjera izstrādes projektā. Jānodrošina darbinieku instruktāža par paredzētajiem darba drošības pasākumiem un to ievērošana.
- d) Ja Paredzētās darbības plānošanas vai realizācijas gaitā tiek noteikti citi ieguves, apjoma, laika u.c. risinājumi, kas Ziņojuma gaitā nav novērtēti vai pārsniedz Ziņojumā novērtētos lielumus, veicams šādu izmaiņu būtiskuma novērtējums un pie nepieciešamības – ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Novērtējuma likuma paredzētajā kārtībā. Šis nosacījums attiecināms arī uz citiem Paredzētās darbības un tās radītās ietekmes aspektiem (t.i. ne tikai saistībā ar hidroloģiju un hidroģeoloģiju).

6.5.2. Ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību un ainavu:

6.5.2.1. Vērtējot Paredzētās darbības un citu teritorijā/ tās apkārtņē esošo darbību kopējo un savstarpējo ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, jāņem vērā, ka, īstenojot Paredzēto darbību, tiks pārveidots līdzšinējais vides stāvoklis Darbības vietā, ieguves platībā tiks zaudēta pašreizējā veģetācija, mainīts teritorijas reljefs un mitruma režīms, sagaidāms, ka parādīsies vai palielināsies ar Paredzētās darbības nodrošināšanu saistīti traucējumi apkārtējā vidē. Paredzētās darbības ietekmju novērtēšanai uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību IVN ietvaros piesaistīti un savus atzinumus snieguši atbilstošo jomu eksperti. Ņemot vērā apstākļus, ka derīgā materiāla ieguve plānota tiešā Dabas parka un Mikrolieguma (kas uzskatāms par kompleksu dabas vērtību koncentrācijas platību, jo tajā atrodas gan avoti, gan īpaši aizsargājamas augu sugas, gan īpaši aizsargājami biotopi) tuvumā, tad identificējamās potenciāli nelabvēlīgās ietekmes arī uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību.

6.5.2.2. Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi uz Mikroliegumu un Mikroliegumā esošajām dabas vērtībām, Sugu un biotopu ekspertes Atzinumā (Ziņojuma IV pielikums) norādīts:

6.5.2.2.1. Mikrolieguma teritorijā visa apsekojuma laikā tika konstatēti vairāki, virknēs izvietoti ļoti īpatnēji un ļoti reti sastopami – gruntsūdens izplūdes vietas jeb avoti (kopā ~ 10 avoti), kas veidoti kā koniski krāteri un dziļi kanāli, to malās vietām (jo paši avoti ir pārāk slapji, lai tajos sūna varētu augt) arī pati Mikrolieguma

¹² Novērtējuma likuma 5. panta 1. punkta d) apakšpunkts, Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 “Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību” 2. pielikuma 4. punkts.

izveidošanas mērķa sūnu suga *tūbainā bārkstlape*. Trīs avotu izplūdes vietās apsekošanas laikā tika novērota izteikta gruntsūdens izplūde ar mutuļošanu. Avoti un to kanāli vairāk koncentrējas mikrolieguma Z daļā, tuvāk plānotās darbības vietai, kamēr esošais noteces strauts (taisns, padziļš kanāls) ir virzīts Mikrolieguma D, DA virzienā.

- 6.5.2.2.2. Nemot vērā to, ka A no Mikrolieguma jau ir ierīkots cits karjers (atradne “*Renda – 3*”, 2. laukums), tad Sugu un biotopu Atzinumā prognozēts, ka atradnes izmantošana – paplašināšana Īpašuma DA izvirzījumā, varētu ietekmēt Mikroliegumā esošās dabas vērtības, samazinot vai mainot virszemes ūdeņu noplūdi Mikrolieguma virzienā. Vienlaikus secināts, ka līdz šim īstenotā smilts, smilts – grants ieguve nav atstājusi būtisku negatīvu ietekmi un arī ne negatīvu ietekmi uz Dabas parku un Mikroliegumu – uz tā augāju, kas ir vizuāli redzams, attiecīgi – nav radījis negatīvu ietekmi uz mērķa teritoriju struktūrām un funkcijām, kas saistītas ar augāju.
- 6.5.2.2.3. Sugu un biotopu Atzinumā skaidrots, ka Mikroliegumā identificētie pārmitrie biotopi – *Minerālvielām bagāti avoti un avoksnāji* un *Purvaini meži*, ir tieši saistīti un atkarīgi no hidroloģiskā režīma. Jo īpaši tas ir svarīgi biotopam *Minerālvielām bagāti avoti un avoksnāji*, jo avotu pastāvēšanu nosaka pazemes ūdeņu pieplūde. Mikrolieguma teritorijā atrodas vairākas pazemes ūdeņu atslodzes jeb izplūdes vietas, kas ir gan redzamas zemes virspusē, reizēm avoti atrodas zem augsnes virskārtas (veidojot pārmitru, staigņu platību), virzienā uz Abavas upi (uz D) veidojot vienotu lēnu ūdensteci, kas ir dzīvotne retām un īpaši aizsargājamām augu sugām avoksnāju izteces vietās un to apkārtnē. Norādīts, ka ja avotu darbība izstiks, mainīsies to radītā un uzturētā dzīvotne, mainīsies apstākļi un radīsies apdraudējums lielākajai daļai reto un īpaši aizsargājamo augu sugu, kā arī tiks apdraudēti ES nozīmes, Latvijā īpaši aizsargājamie biotopi.
- 6.5.2.2.4. Sugu un biotopu ekspertes Atzinumā pirmšķietami secināts, ka nav sagaidāmas funkcionālas ietekmes, ko apliecina arī līdzšinējā situācija (jau izrakņātās platības), tomēr netiek izslēgta iespēja, ka turpinot paplašināt karjeru veidošanu, var tikt pārsniegta Mikrolieguma ekosistēmas kapacitāte funkcionāli. Sugu un biotopu eksperte skaidro, ka tas saistīts ne tikai ar iespējamu ietekmi uz hidroloģisko režīmu, par ko ekspertes Atzinumā norādīts, ka tur mijiedarbību vērtējumā noteicošs būs attiecīgās jomas eksperta vērtējums, bet arī ar cita veida ietekmēm. Proti – vēl viena Mikroliegumam pietuvināta karjera izveidošana tā Z, ZA daļai varētu būtiski ietekmēt Mikroliegumā esošās dabas vērtības, palielinot lokālu teritorijas fragmentāciju, kā arī vēl vairāk atsegt Mikrolieguma Z daļu (avotu koncentrācijas vieta) un ZA daļu vēja un gaismas ietekmei, kas radīs Mikrolieguma malu koku izgāšanās draudus, kā arī pakļaus to saules un vēja ietekmei (tas papildus var ietekmēt patreiz daļēji apēnoto situāciju). Tāpat norādīts uz noslīdējumu draudiem. Tādēļ Sugu un biotopu ekspertes Atzinumā rekomendēts veidot buferjoslu, kā arī nodrošināt saudzīgu satiksmes un darbu plūsmas organizāciju. Ņemot vērā to, ka Mikrolieguma Z malā mežs jau ir bijis nocirsts, pakļaujot atēnošanai Mikrolieguma Z daļas joslu (jau samazinot mikrolieguma norobežotību), par buferjoslas veidošanai piemērotu vietu Sugu un biotopu eksperte noteic dabisko robežu – pa nogāzes augšējo kranti, kas vienlaikus samazinātu arī iespējamus noslīdējuma draudus un to radītās negatīvās ietekmes. Birojs secina, ka attiecībā uz šo risinājumu Sugu un biotopu ekspertes Atzinums ir daļēji pretrunīgs. No vienas puses, eksperte to savā Atzinumā formulējusi ieteikuma formā, no otras puses, norādījusi kā Paredzētās darbības īstenošanas noteikumu. Birojs šo aspektu ņem vērā, izvirzot Paredzētās darbības īstenošanas nosacījumus.
- 6.5.2.3. Saistībā ar iespējamu ietekmi uz Dabas parku konstatējams:

- 6.5.2.3.1. Dabas parka īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk – ĪADT) kods ir LV0302100, un atbilstoši likuma “*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*” (turpmāk – ĪADT likums) 43. panta otrai daļai un likuma pielikuma 25. punktam minētā ĪADT ir C tipa aizsargājamā teritorija, kas noteikta īpaši aizsargājamo sugu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai.
- 6.5.2.3.2. Dabas parks aptver nedaudz vairāk kā 14800 ha plašu teritoriju. Dabas parks izveidots 1957. gadā, Abavas ielejas aizsardzībai. ĪADT teritorijā ir izcila biotopu daudzveidība, tajā skaitā ļoti retu, piemēram, kaļķaini purvi ar devela grīsli, kadiķu audzes kaļķainās pļavās u.c. Dabas parks novērtēts kā teritorija ar izcilu ainavisko vērtību – upes ielejas ainavas, pļavu un nogāžu ainavas, ģeomorfoloģiskās vērtības.
- 6.5.2.3.3. Saskaņā ar Natura 2000 teritorijas standarta datu formā¹³ ietverto jaunāko informāciju:
- 6.5.2.3.3.1. Dabas parkā reģistrēti 28 ES aizsargājамie biotopi, kas iekļauti Ministru kabineta 2017. gada 28. jūnija noteikumos Nr. 350 “*Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu*”, un 12 Latvijā sastopamie ES prioritāri aizsargājамie biotopi, kas iekļauti Ministru kabineta 2006. gada 21. februāra noteikumos Nr. 153 “*Noteikumi par Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu*”.
- 6.5.2.3.3.2. Kopumā Dabas parka teritorijā konstatētas 34 putnu, 12 zivju, 3 zīdītāju, 2 augu un 10 bezmugurkaulnieku sugas, kuru aizsardzību nosaka 2009. gada 30. novembra Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību, 1992. gada 21. maija Padomes Direktīva 92/43/EKK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību un Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr. 396 “*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*”, un kā arī 76 augu, 4 abinieku, 2 rāpuļu, 56 bezmugurkaulnieku, 2 putnu, 3 zivju, kā arī 12 zīdītāju un citas nozīmīgas sugas.
- 6.5.2.3.3.3. Galvenās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas kvalificējošās vērtības ir ES nozīmes biotopi: *kadiķu audzes zālajos un virsājos* (5130), *nogāžu un gravu meži* (9180*), *avoti, kuri izgulsnē avotkaļķus* (7220*), *kaļķaini zāļu purvi* (7230), *smiltāju zālāji* (6120*), *sausie zālāji kaļķainās augsnēs (nozīmīgas orhideju atradnes)* (6210), *parkveida pļavas un ganības* (6530*); labākā kaļķaina zāļu purva par Devela grīsli vieta valstī, augsta nozīme ksilofāgo un ksilodetrītāgo kukaiņu aizsardzībā, šajā teritorijā reģistrēto arī daudz aizsargājамu sauszemes un saldūdeņu gliemežu sugu. Abavas upes krastos daudz zivjudzenīšu un bebru, svarīga vieta upe nēģa nārstošanai un attīstībai, jo īpaši upes lejteces posmā zem Rendas. Kvalificējošās sugas ir: Eiropas ūdrs, slaidais pumpurgliemezis, četrzobu pumpurgliemezis, lapkoku praulgrauzis, biežā perlamutrene, skabiozu pļavraibenis, ošu pļavraibenis, lielais skābeņu zeltainītis, straute nēģis, lielais tritons, akmeņgrauzis, platgalve, salate, spidiļķis, dīķu naktssikspārnis, Lēzeļa.
- 6.5.2.3.3.4. Kā “*citas vērtības*” iekļautas: Abavas upes senleja ar dažādu veidu zālājiem, avotiem un purviem, skujkoku, jauktiem un platlapju mežiem, smilšakmens atsegumiem un vēsturiskiem ciematiem.

¹³ <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=LV0302100>

- 6.5.2.3.4. Dabas parkam ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns 2016. – 2028. gadam (turpmāk – Dabas aizsardzības plāns) un tā aizsardzību un izmantošanu regulē Ministru kabineta 2008. gada 3. marta noteikumi Nr. 133 “*Dabas parka “Abavas senleja” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 133). Dabas aizsardzības plānā definēti sekojoši Dabas parka aizsardzības un apsaimniekošanas ilgtermiņa mērķi: saglabāt dabas parka ainavisko un kultūrvēsturisko vērtību, kā arī bioloģisko daudzveidību, uzlabojot mežu, zālāju, purvu un saldūdens, atsegumu biotopu kvalitāti un, veicinot daudzveidīgās augu, putnu bezmugurkaulnieku, sikspārņu un citu sugu, kā arī to dzīvotņu saglabāšanas ilglaicību, vienlaikus nodrošinot arī izglītošanas un audzināšanas funkciju izpildi, teritorijas attīstību un iedzīvotāju labklājības līmeņa celšanos.
- 6.5.2.3.5. Dabas parkam atbilstoši Noteikumiem Nr. 133 noteiktas sekojošas funkcionālās zonas – dabas lieguma zona, neitrālā zona un dabas parka zona. Saskaņā ar minēto noteikumu funkcionālo zonu shēmu Dabas parka teritorija, kas atrodas Darbības vietai tuvākajā zonā, noteikta kā dabas parka zona. Dabas parka zona izveidota, lai saglabātu Abavas senlejai raksturīgo ainavu un īpaši aizsargājamās pļavu un mežu biotopus, kā arī īpaši aizsargājamo dzīvnieku sugu – griezes, zivju dzenīša un lapukoku praulgrauža – dzīvotnes, mazā ērgļa un zivju ērgļa barošanās vietas, kā arī īpaši aizsargājamo augu sugu dzīvotnes.
- 6.5.2.3.6. Atbilstoši Sugu un biotopu ekspertes Atzinumam, Dabas parka un plānotās darbības teritorijas robežjoslā nav līdz šim reģistrētu ES nozīmes biotopu (atsauce uz datu bāze “*OZOLS*”). Paredzētās darbības teritorijas R robežai piekļaujas Dabas parka platība, ko veido jaunaudze (~ 14 gadīgs priežu damaksnis) un ~ 112 gadīgs priežu damaksnis bez dabiska meža struktūrām uz izteikta reljefa (neatbilst īpaši aizsargājamam biotopam). Norādīts, ka šie pierobežas joslas meži nav saistīti ar paaugstinātu mitruma režīmu augsnē, tāpēc tos var apdraudēt tieša – strukturāla, mehāniska ietekme, tajā skaitā augsnes noslīdējumi, koku ciršana u.c. Vienlaikus no novērtējuma neizriet, ka šādas ietekmes varētu būt kvalificējamās kā ietekmes uz Dabas parka kā Natura 2000 teritorijas aizsardzības mērķiem, ekoloģiskajām funkcijām un integritāti, jo Dabas parka daļā, kas atrodas tiešā Darbības vietas tuvumā, nav aizsargājamo dabas vērtību. Neatkarīgi no minētā, Paredzētās darbības īstenošanas gadījumā Sugu un biotopu eksperte arī šajā joslā rekomendējusi veidot buferjoslu (gar Darbības vietas R malu), norādot, ka būtu nodrošināma vismaz 30 m plata bufersjosla starp ĪADT un karjeru. Tāpat noteikts, ka karjera vajadzībām nav izmantojama dabiskā brauktuve, kas piekļaujas Īpašumam (uz R pusi) un šķērso Dabas parku. Saistībā ar minēto Birojs secina, ka arī attiecībā uz šo risinājumu Sugu un biotopu ekspertes Atzinums ir daļēji pretrunīgs. No vienas puses, eksperte to savā Atzinumā formulējusi ieteikuma formā, no otras puses, norādījusi kā Paredzētās darbības īstenošanas noteikumu. Birojs šo aspektu ņem vērā, izvirzot Paredzētās darbības īstenošanas nosacījumus.
- 6.5.2.4. ĪADT likuma 43. panta ceturtā daļa noteic, ka paredzētajai darbībai, kas atsevišķi vai kopā ar citu paredzēto darbību var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000), veic ietekmes uz vidi novērtējumu, bet 43. panta piektā daļa noteic, ka paredzēto darbību atļauj veikt, ja tā negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Paredzēto darbību nav plānots realizēt Natura 2000 teritorijā – Dabas parkā un no Ziņojuma izriet, ka Paredzētā darbība tieši neietekmēs īpaši aizsargājamās dabas teritorijas izveidošanas mērķus un teritoriju kvalificējošās sugas. Uz šādu iespējamu ietekmi nav norādījuši arī jomā sertificēti dabas eksperti un DAP.

- 6.5.2.5. Atbilstoši Ornitologa Atzinumam Darbības vietas apsekošanas laikā nav konstatēta neviena īpaši aizsargājama putnu suga, bet atbilstoši tās perifērijā dažādos laikos reģistrētajiem novērojumiem (dabas novērojumu tīmekļa vietnes www.dabasdati.lv ierakstiem un Ornitologa veiktajiem apsekojumiem) secināts, ka iepriekš konstatēti četri īpaši aizsargājamo putnu sugu novērojumi (nevis prioritāras aizsardzības vietas/putnu sugu dzīvotnes). Atbilstoši Ornitologa atzinumā sniegtajam vērtējumam par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz minētajām putnu sugām, kā arī citām iespējamo īpaši aizsargājamo putnu sugu lokālām populācijām un migrējošiem putniem, ietekme vērtējama kā nenozīmīga (gan plānotajā situācijā, gan līdzšinēji praktizētās saimnieciskās darbības intensitātē apkaimes karjeros).
- 6.5.2.6. Teritorijas rekultivācijas projekts ir neatņemama derīgo izrakteņu ieguves projekta sastāvdaļa un Ierosinātājas pienākums ir iespējami līdzsvarot un mazināt izmainītās ainavas negatīvos aspektus. Ziņojumā secināts, ka rekultivējot Darbības vietu, būtiski ir izveidot dabiskās nogāzes slīpumu, kas visbiežāk šāda veida materiālam ir robežās no 30 līdz 40 grādiem. Līdz ar to zemūdens nogāzes nolīdzinās slīpumā 1:2, bet virsūdens nogāzes slīpumā pieberamas līdz slīpumam 1:3. Ziņojumā norādīts, ka karjera izstrādātāja pienākums būs veikt nogāžu slīpuma nodrošināšanu gan izstrādes laikā, gan arī rekultivācijas laikā, nepieciešamības gadījumā nodrošinot arī izskalojumu un erozijas kanālu likvidēšanu. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai Darbības vietā pēc derīgā materiāla izstrādes plānots izveidot ūdenskrātuvi, bet teritorijas virsūdens daļā veikt apzaļumošanu.
- 6.5.2.7. Sugu un biotopu ekspertes Atzinumā sniegts vērtējums arī par iespējām Paredzētās darbības (tostarp kopējo izrakņāto, izstrādāto un daļēji izstrādāto platību ietekmi uz vidi kopumā) ietekmi samazināt, secinot, ka, ieteicams sagatavot vienotu rekultivācijas plānu, kombinējot ūdenstilpes ar veģetāciju klātām platībām, ieteicami – priežu mežiem, izlīdzinot vismaz daļu no sastumtajiem segkārtas vaļņiem un karjeru nogāzēm. Šādi prognozēts, ka situācija tiktu pakāpeniski harmonizēta, un samazināta kopējā ietekme uz vidi, ko patreiz veido izrakņātās platības, kas lielākajā to daļā nav klāta ar augāju. Tādējādi prognozēts, ka laika gaitā iespējama meža platību pakāpeniska atjaunošanās izstrādātajās platībās. Tāpat Sugu un biotopu ekspertes Atzinumā norādīts, ka pēc iespējas ir jāsamazina antropogēnās platības bez ūdens un/vai augāja seguma, proti – tiklīdz kāda karjera daļa tiek izstrādāta, tad veicama pārdomāta tās rekultivācija, neatstājot ilglaicīgi atsegtu substrātu relatīvi lielās platībās.
- 6.5.2.8. Novērtējis Ziņojumā ietvertos un tā vērtēšanas gaitā izteiktos argumentus, Birojs piekrīt viedoklim, ka atteikšanās no ieguves zem gruntsūdens līmeņa konkrētajai situācijai būtu pārmērīga, jo uz šādu risinājumu nepieciešamību nenorāda ietekmes būtiskuma vērtējums. Tomēr Birojs atzīst, ka pazemes ūdeņu pieplūdes traucējumu gadījumā, avoti var izsīkt, kas savukārt nozīmē to, ka mainās mikroklimats, un vieta vairs nav piemērota īpaši jutīgajiem augiem. Gan Darbības ietekmes uz gruntsūdens līmeni kontroli, gan rekultivāciju ir nepieciešams veikt mērķtiecīgi, pēc iespējas mazinot un novēršot radīto ietekmi uz bioloģisko daudzveidību. Tādēļ gan A. Dēliņas Atzinumā ietvertā rekomendācija karjera izstrādes gaitā veikt gruntsūdens līmeņa monitoringu (citu apkārtējo atradņu “*Renda – 1979. g.*” un “*Renda – 3*” izstrādes laikā šāds monitorings nav veikts, nav gūstams pietiekams pamatojums esošo karjeru un Paredzētās darbības ietekmei uz apkārtnes gruntsūdens līmeņa režīmu), darbības ietekmes uz gruntsūdens līmeni kontrolei ierīkojot vismaz 3 monitoringa urbumus ap plānoto izstrādes vietu, novērojumus sākot jau pirms derīgā materiāla ieguves zem gruntsūdens līmeņa (vēlams – vismaz dažus mēnešus iepriekš), gan Sugu un biotopu ekspertes Atzinumā norādītais risinājums, kas paredzētu Ziņojumā plānotās

ūdenskrātuves veidošanu, vienlaikus papildinot to ar bioloģisko daudzveidību veicinošiem samērīgiem un salīdzinoši vienkārši īstenojamiem elementiem, varētu nodrošināt pilnvērtīgu ietekmes līdzsvarojumu. Konkrēti risinājumi iestrādājami derīgo izrakteņu ieguves projektā, kur tie primāri izskatāmi, vadoties no A. Dēliņas un Sugu un biotopu ekspertes Atzinumos norādītajiem piemēriem.

- 6.5.2.9. Attiecībā uz Sugu un biotopu ekspertes Atzinumā ietvertu rekomendāciju ierobežot ieguves platību un nodrošināt vismaz 30 m platu buferjoslu starp aktīvās ieguves teritoriju un Dabas parku, kā arī gar Mikrolieguma Z daļu, Birojs ņem vērā Sugu un biotopu ekspertes Atzinumā norādītos apsvērumus (ietekmju veidus), kas pamatojis šāda risinājuma norādīšanu. Secināms, ka attiecībā uz Dabas parku risinājums norādīts, balstoties uz piesardzību, ņemot vērā iespējamu noslīdējumu risku, – atkāpjoties no Dabas parka robežas, šādu risku būtu iespējams mazināt. Savukārt Mikrolieguma kontekstā piesardzības risinājumu pamato vēl papildus arī citas norādītās ietekmes, kas saistītas ar pārmērīgu apstākļu izmaiņu (atēnošana, pakļaušana saules un vēja ietekmei) iespējamām sekām ilgtermiņā. Ziņojuma sadaļā *“Pasākumi ietekmes uz vidi novērsšanai un mazināšanai un vides kvalitātes monitoringam”* (Ziņojuma 84. lpp.) konkrētā Sugu un biotopu ekspertes rekomendācija ir ietverta, taču turpat (Ziņojuma 86. lpp.) pausts viedoklis, ka Izstrādātāja apšaubā tās ievērošanas nepieciešamību, pamatojumam norādot, ka līdzšinējai derīgo izrakteņu ieguvei ietekme uz Dabas parku un Mikroliegumu nav bijusi (minēts arguments, ka ieguve tikusi un tiek veikta tieši līdz pašai Dabas parka robežai (*“Renda – 3”* 1. laukumā) un tuvāk par 30 m Mikroliegumam (*“Renda – 3”* 2. laukumā), turklāt atradnes *“Renda – 3”* izstrādātājiem šāda prasība nav tikusi izvirzīta. Ņemot vērā minēto, no Ziņojuma izriet, ka Izstrādātāja ietekmes mazināšanas risinājumu uzskata par nesamērīgu un nepamatotu. Birojs daļēji pievienojas Izstrādātājas viedoklim, jo, pārdomāti plānojot, noslīdējumu riskus iespējams mazināt arī citiem risinājumiem, ne tikai atkāpjoties no plānotās derīgo izrakteņu ieguves vietas ārējās robežas veidā, kā to norādījusi Sugu un biotopu aizsardzības eksperte. Risinājumus šī ietekmes aspekta pārvaldībai jau paredz arī ārējie normatīvie akti, tai skaitā Ministru kabineta 2012. gada 21. augusta noteikumu Nr. 570 *“Derīgo izrakteņu ieguves kārtība”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 570) 43. punkts, kas noteic, ka tajā gadījumā, kad licences laukuma robeža sakrīt ar zemes īpašuma robežu, derīgo izrakteņu ieguves projektā paredz drošības zonu, kas nodrošina, ka ieguvi neveic joslā, kas nav mazāka par 50 % no izstrādes kāples augstuma, līdz ieguves vietai piegulošajiem zemes īpašumiem. Ņemot vērā minēto, konkrētu risinājumu Paredzētās darbības īstenošanai (attiecībā uz to, cik liela jāparedz drošības zona gar Īpašuma robežu vietā, kur tas robežojas ar Dabas parku) noteiks aprēķini derīgo izrakteņu ieguves projektā, kādus normatīvie akti jau paredz veikt (cita starpā arī Sugu un biotopu ekspertes Atzinumā norādīto iemeslu dēļ). Ievērojot minēto, ar šo Biroja atzinumu nav pamata noteikt konkrētu platību, kādā veidojama buferzona, bet nosakāms tikai, ka derīgo izrakteņu ieguves projektā, nosakot drošības zonu gar Īpašuma R robežu ar Dabas parku atbilstoši Noteikumu Nr. 570 43. punktā noteiktajam, aprēķinu apsvērumos papildus ņemams vērā arī nosacījums, ka ar tās noteikšanu novēršama noslīdējumu veidošanās Dabas parka teritorijā. Savukārt attiecībā uz Mikroliegumu konstatējams, ka buferzonas veidošana faktiski nozīmētu derīgo izrakteņu neveikšanu tikai ~ 0,18 ha lielā platībā pie Īpašuma D malas. Ņemot vērā pamatojumu un apsvērumus šāda ierobežojuma nepieciešamībai, ko norādījusi Sugu un biotopu eksperte (summārās un kumulatīvās ietekmes), Birojs neuzskata šo nosacījumu par pārmērīgu un tādu, kas nesamērīgi aprobežo derīgo izrakteņu ieguves iespējas.
- 6.5.2.10. Īstenojot Paredzēto darbību un iegūstot derīgos izrakteņus, neatgriezeniski tiks izmainīta arī Darbības vietas un apkārtnes ainava. Derīgo izrakteņu ieguvi paredzēts

veikt Atradnē, kura agrāk jau tikusi izstrādāta, Paredzētās darbības ietekmē tiks paplašināta esošās Atradnes ieguves teritorija, turklāt Darbības vietai pieguļ teritorijas, kurās arī dažādos laika posmos veikta/ turpinās derīgo izrakteņu ieguve. Ziņojumā vērtēts, ka tādējādi netiks no jauna izmainīta ainava, bet palielināsies platība, kur dominē esošā rūpnieciskā ainava, kas šajā teritorijā raksturīga jau kopš Atradnes/ apkaimes atradņu izstrādes uzsākšanas. Ziņojuma Izstrādātāja norādījusi, ka ainavas uztvere ir subjektīva un saskaņā ar Ziņojumu Paredzētās darbības teritorijai nav īpašas ainaviskas vērtības. Citas ainaviski un kultūrvēsturiski nozīmīgas teritorijas vai objekti Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē nav konstatēti. Attiecībā uz izmaiņām ainavā Birojs pievienojas Ziņojumā secinātajam. Lokāli ir sagaidāmas negatīvas pārmaiņas, tās būs salīdzinoši ilgstošas un mazināmas tikai ar rekultivācijas pasākumiem. Tomēr ietekmes nav sagaidāmas tik būtiskas un kompleksas, lai aprobežotu Paredzētās darbības veikšanu.

6.5.2.11. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, Birojs nekonstatē Paredzētās darbības realizācijai pilnībā izslēdzošus faktorus, pie nosacījuma, ka tiek izvirzīti un ievēroti nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama. Līdz ar to – Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu atzīst par nepieciešamu noteikt, ka Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama ar šādiem nosacījumiem:

- e) Atradnes izstrāde Darbības vietā nedrīkst negatīvi ietekmēt Dabas parkā un Mikroliegumā esošās dabas vērtības, tā ekoloģiskās funkcijas un aizsardzības mērķus, attiecīgi jāparedz un jārealizē inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi šo teritoriju aizsardzībai un monitoringam.**
- f) Ievērojot minēto, derīgo izrakteņu ieguves projektā, nosakot drošības zonu gar Īpašuma R robežu ar Dabas parku atbilstoši Noteikumu Nr. 570 43. punktā noteiktajam, aprēķinu apsvērumos papildus ņemams vērā nosacījums, ka ar tās noteikšanu novēršama noslīdējumu veidošanās Dabas parka teritorijā.**
- g) Derīgo izrakteņu ieguves projektā nosakāma Mikrolieguma aizsardzības buferzona atbilstoši Ziņojuma 2.1. attēlā attēlotajam.**
- h) Paredzētās darbības īstenošanai un nodrošināšanai, derīgo izrakteņu ieguvei un ar to saistīto procesu nodrošināšanai nav izmantojama dabiskā brauktuve, kas piekļaujas Īpašumam (uz R pusi) un šķērso Dabas parku.**
- i) Paredzētā darbība nav pieļaujama ar ūdens atsūkņēšanu un novadišana ārpus Darbības vietas vai kādu citu papildus pazemināšanas risinājumu (piemēram, novadišanu pašteses ceļā ārpus Darbības vietas).**
- j) Monitoringa programma un nosacījumi, tajā skaitā informācijas apmaiņai un, ja nepieciešams, iestādes līdzdalībai monitoringa veikšanā, saskaņojami ar DAP. Ierosinātajai jāreķinās, ka monitoringa risinājumu izstrādes un saskaņošanas gaitā var tikt noteiktas arī papildus prasības.**
- k) Monitoringa programmā jānosaka pieļaujamais prognozētais pazemes ūdens un gruntsūdens līmeņus un sadarbībā ar DAP jāizstrādā preventīvo pasākumu plāns rīcībām, kas veicamas, ja Atradnes izstrādes laikā tiek sasniegtas vai pārsniegtas šīs vērtības. Ja Atradnes izstrādes laikā tiek sasniegtas vai pārsniegtas šīs vērtības, ieguve Atradnē jāpārtrauc un jāveic plānā noteiktie pasākumi.**
- l) Monitorings īstenojams, nodrošinot ikgadēju monitoringa rezultātu izvērtēšanu un iesniegšanu DAP, Dienestā un arī Birojā, nepieciešamības**

gadījumā lemjot par papildus nosacījumiem negatīvās ietekmes nepieļaušanai vai samazināšanai.

m) Teritorijas rekultivācijas plāns un piemērotākie risinājumi iestrādājami derīgo izrakteņu ieguves projektā.

n) Gan izstrādājot, gan rekultivējot karjeru, tā nogāzes nepieciešams veidot tā, lai grunts noturība tajās būtu pietiekama un neveidotos noslīdeņi vai nobiras. Nepieciešamības gadījumā jānodrošina izskalojumu un erozijas kanālu likvidēšana karjera izstrādes laikā. Rekultivējot karjeru, jāparedz pasākumi nelabvēlīgo apstākļu veidošanās mazināšanai, piemēram, veidojot noturīgu veģetāciju, kur atbilstoši konkrētos risinājumus salāgojot ar bioloģiskās daudzveidības nodrošināšanai paredzētajiem risinājumiem.

6.5.3. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp no derīgo izrakteņu transportēšanas:

6.5.3.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros veikta Paredzētās darbības un ar tās nodrošināšanu saistīto darbību iespējamo ietekmju radīto gaisu piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana un veikts sagaidāmās ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums. Prognozējamo emisiju apjoms definētajiem emisiju avotiem novērtēts, ņemot vērā to raksturojumu (raksturīgie emisiju faktori, Darbības vietas raksturs un Paredzēto darbību raksturojošie faktori – tehnikas vienību skaits, darbības ilgums, ieguves, pārstrādes, uzglabāšanas un izvešanas apjomi, ceļu garums u.c.). Prognozējot sagaidāmās gaisa kvalitātes izmaiņas, ņemta vērā arī esošās darbības (atradnes “Renda” 1. un 2. laukums) radītā ietekme uz gaisa kvalitāti, novērtējumā izmantojot tādus pašus raksturlielums, kā vērtējot Paredzēto darbību.

6.5.3.2. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju, īstenojot Paredzēto darbību, galvenie identificētie tehnoloģiskie procesi, kurus veicot tiks radītas gaisu piesārņojošo vielu emisijas, ir derīgā materiāla ieguve ar ekskavācijas metodi un iekraušana tā tālākai transportēšanai; iegūtā materiāla apstrāde (sijāšana, drupināšana) tehnoloģiskajā laukumā; materiāla uzglabāšana krautnēs; materiāla transportēšana pa karjera iekšējiem ceļiem un izvešana pa vietējas nozīmes ceļiem. No gaisa kvalitātes novērtējumā sniegtās informācijas¹⁴ izriet, ka Paredzētā darbība tiks nodrošināta izmantojot sekojošas tehnikas vienības (jaudas diapazons no 130 – 560 kW) – 1 ekskavatoru, 2 frontālos iekrāvējus, 1 sijāšanas iekārtu ar mazgāšanas funkciju, 1 drupinātāju, 1 kravas automašīnu ar 10 m³ ietilpību iekšējam pārvadājumam (ne vecāku par 2010. gadu). Iegūtā materiāla apstrāde un uzglabāšana paredzēta tehnoloģiskajā laukumā Atradnes ZA daļā. Gatavā materiāla transportēšanas nodrošināšanai tiks izmantotas smagās kravas automašīnas ar ietilpību 15 m³ (24 t).

6.5.3.3. Gaisa kvalitātes novērtējumu IVN ietvaros sagatavojusi SIA “AMECO vide” (reģistrācijas Nr. 40103842264), fona jeb esošās situācijas novērtējumā ņemot vērā LVĢMC sagatavoto informāciju par gaisa piesārņojumu līmeni Darbības vietas apkārtnē (Stendes novērojumu stacijas novērojumu dati par laika periodu no 2016. – 2020. gadam) un aprēķinu ceļā iegūtās gaisu piesārņojošo vielu emisijas no blakus esošo Atradņu (“Renda – 3” 1. un 2. laukums¹⁵) esošās darbības, pieņemot, ka

¹⁴ Ziņojuma VI pielikums, 1.1.7. tabula.

¹⁵ Ziņojuma VI pielikums: “Saskaņā ar krājumu bilanci par 2018.gadu, kas pieejama VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” mājas lapā, derīgo izrakteņu ieguve citās blakus esošajās atradnēs nav veikta”.

līdzšinējā intensitāte (32 000 t gadā) saglabāsies arī Paredzētās darbības īstenošanas periodā.

- 6.5.3.4. Novērtējuma nolūkiem izdarīti pieņēmumi par sagaidāmo ieguves un ar to saistīto procesu intensitāti gada griezumā un aktīvāko ieguves periodu laikā no aprīļa līdz oktobrim. Novērtējumā pieņemts, ka materiāla ieguve, apstrāde, uzglabāšana un transportēšana gada griezumā atšķirīgā intensitātē var notikt visu gadu, ieguve un apstrāde netiek plānota tikai decembrī, kad atkarībā no pieprasījuma iespējama gatavā materiāla izvešana¹⁶. Proti, tiek pieņemts, ka ieguves vietā procesi gada griezumā var notikt nepārtraukti, ~ 250 dienas gadā (darba dienās), tajā skaitā minētajā periodā var notikt derīgā materiāla izvešana. Aprēķinos pieņemts, ka karjera izstrāde plānota pēc iespējas tuvāk normālam darba laikam no plkst. 8:00 līdz plkst. 18:00. No Ziņojumā sniegtās informācijas izriet, ka sijātāju ar mazgāšanas funkciju paredzēts izmantot 11 mēnešus (izņemot decembri) un 2000 h gadā (vidēji 45 h nedēļā); bet drupinātāju – 200 h gadā jeb vidēji 1 – 2 h nedēļā, savukārt buldozera, ekskavatora un frontālo iekrāvēju darba laika fonds novērtēts kā 1250 h gadā.
- 6.5.3.5. Atbilstoši gaisa kvalitātes novērtējumā sniegtajai informācijai aprēķinos pieņemts, ka gadā tiek iegūts un realizēts maksimālais smilšu ieguves apjoms gadā – 100 000 m³ jeb 160 000 t, tomēr tas var būt arī mazāks un būs atkarīgs no pieprasījuma. Gada laikā ieguve tiek plānota vidēji 2,25 ha lielā platībā, atbilstoši kurai aprēķināts arī noņemamās virskārtas apjoms – 27 000 t. Iegūtais materiāls Paredzētās darbības vietā tiks uzglabāts pagaidu krautnēs: vienlaicīgi uzglabājamais daudzums nepārsniegs 40 000 t un aprēķinos pieņemts, ka krautņu kopējais laukums ir 0,7 ha.
- 6.5.3.6. Prognozējot transportēšanas radīto ietekmi uz gaisa kvalitāti, ņemta vērā kravas automašīnu pārvietošanās pa karjera iekšējiem ceļiem (kopā 10000 reisi) un iegūtā materiāla izvešana (6667 reisi). No gaisa kvalitātes novērtējumā sniegtās informācijas secināms, ka, raksturojot gatavā materiāla izvešanu, ņemtas vērā emisijas no karjera pievedceļiem ar grunts segumu, kā arī produkcijas transportēšanas maršruta ceļa posmam ar grants segumu un kopējo garumu 2 km (vietējās nozīmes autoceļa “*Jāšu ceļš 2*” posms līdz krustojumam ar V1284). Vietējās nozīmes autoceļš V1284, kuram pieslēdzas lokālais izvešanas ceļš, ir klāts ar asfaltu, tādējādi putekļu emisija no ceļa virsmas nav sagaidāma, dzinēja radītās emisijas šajā ceļa posmā nav vērtētas.
- 6.5.3.7. Saskaņā ar gaisa kvalitātes novērtējumā sniegto informāciju, daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisijas aprēķinātas no darbībām, kas saistītas ar derīgo izrakteņu ieguves un apstrādes procesiem, iegūtā materiāla pagaidu uzglabāšanu, pārkraušanu un transportēšanu, savukārt no derīgo izrakteņu ieguvē un pārstrādē izmantojamās tehnikas un autotransporta aprēķinātas oglekļa oksīdu, slāpekļa oksīdu, sēra dioksīda, gaistošo organisko savienojumu, daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisijas. Transportēšanas novērtējumā daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisijas aprēķinātas situācijai, kad tie netiek laistīti. Papildus aprēķinātas gaistošo organisko savienojumu emisijas no karjera tehnikas uzpildes ar dīzeļdegvielu (līdz 20 m³ gadā).
- 6.5.3.8. Piesārņojošo vielu izkliedes novērtēšanai izmantota datorprogramma “*AERMOD*” (bezermiņa licences Nr. AER0006195). Programmas izmantošana ir saskaņota ar Valsts vides dienestu. Aprēķinos ņemtas vērā vietējā reljefa īpatnības, kā arī dati par emisijas avotu fizikālajiem parametriem, emisiju apjomiem un avotu darbības dinamiku, kā arī meteoroloģiskie rādītāji (Stendes novērojumu stacijas ilggadīgo novērojumu dati par laika periodu no 2016. līdz 2020. gadam). Gaisu piesārņojošo

¹⁶ Ziņojuma VI – 2pielikums, datne – “*dinamika*”.

vielu izkliedes modelēšana veikta pie relatīvā augstuma atzīmes 2 m, modelēšanā izmantotais aprēķina solis – 50 m.

- 6.5.3.9. Maksimālā summārā piesārņojuma koncentrācija noteikta ārpus darba vides – teritorijā, kas iedzīvotājiem ir brīvi pieejama un nav autoceļa brauktuve. Neviennozīmīgi ir definējamas tās teritorijas, kas atrodas tieši blakus Paredzētās darbības vietai (piemēram, izstrādātie un pamestie karjeri). Piesardzības nolūkos arī šīs teritorijas Izstrādātāja ir definējusi par tādām, kurās vērtē atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem. Vērtējot modelēto esošo gaisa piesārņojumu jeb fonu pirms Paredzētās darbības uzsākšanas, Izstrādātāja norādījusi, ka LVĢMC sniegtajos datos nav iekļauta informācija par piesārņojumu, ko rada smilts un smilts – grants ieguve, apstrāde un transportēšana blakus esošajos smilts un smilts – grants ieguves atradņu laukumos. Šis piesārņojums ir aprēķināts un modelēts atsevišķi un summēts kopā ar Paredzētās darbības radīto piesārņojumu.
- 6.5.3.10. Novērtējot iegūtos piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas rezultātus attiecībā pret Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumos Nr. 1290 “*Noteikumi par gaisa kvalitāti*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 1290) ietvertajiem gaisa kvalitātes robežlielumiem, secināms, ka Paredzētās darbības ietekmes zonā ārpus darba vides, tajā skaitā Darbības vietai tuvāko dzīvojamo māju teritorijās, to pārsniegumi netiek prognozēti nevienai no piesārņojošām vielām. Ņemot vērā Paredzētās darbības specifiku – smilts – grants ieguvi atklātā karjerā, un iegūtā materiāla apstrādi, Paredzētās darbības rezultātā vienas no būtiskākajām ietekmēm uz gaisa kvalitāti būtu putekļu daļiņu PM_{10} un $PM_{2,5}$ emisijas. Maksimālā summārā vērtība ārpus Darbības vietas (pie robežas) putekļu daļiņu PM_{10} diennakts koncentrācijai prognozēta augsta - 96,8 % ($48,41 \mu\text{g}/\text{m}^3$) no normatīva, bet gada vidējā PM_{10} koncentrācija – 70,2 % ($28,07 \mu\text{g}/\text{m}^3$) no normatīva, savukārt daļiņu $PM_{2,5}$ gada vidējā koncentrācija tiek prognozēta līdz 58,2 % ($11,63 \mu\text{g}/\text{m}^3$) no normatīva. Šādas piesārņojuma koncentrācijas tiek prognozētas uz ZA no Darbības vietas (pie tehnoloģiskā laukuma). Salīdzinoši augsta maksimālā summārā vērtība attiecībā pret normatīvu prognozēta arī slāpekļa dioksīda stundas koncentrācijai, proti, 45,6 % ($91,14 \mu\text{g}/\text{m}^3$) no normatīva, kas saistīta ar materiāla ieguves un apstrādes darbos, kā arī transportēšanā izmanto ar dīzeļdegvielu darbināmo tehnikas vienību radītajām izplūdes gāzēm. Citām gaisu piesārņojošajām vielām piesārņojuma koncentrācijas novērtētas vērā ņemami mazākas (Ziņojuma VI pielikuma 3.2. tabula).
- 6.5.3.11. Darbības vietai tuvākā viensēta “*Strazdiņi*” atrodas ~ 240 – 280 m attālumā no ieguves vietas un ~ 650 – 750 m no plānotā tehnoloģiskā laukuma, lokālā derīgo izrakteņu izvešanas ceļa tuvumā (krustojumā ar autoceļu V1284) atrodas viena viensēta – “*Vecdambji*”. Summārā piesārņojuma izkliedes dati (VI – 1 pielikuma C pielikuma summārās izkliedes kartes), ka nozīmīgākā piesārņojošā viela – daļiņas PM_{10} šajās viensētās nepārsniegs $22 \mu\text{g}/\text{m}^3$ diennakts noteikšanas periodam un $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ gada noteikšanas periodam (robežlielumi attiecīgi ir $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ un $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Kopumā Ziņojumā secināts, ka Paredzētās darbības ietekme uz gaisa kvalitāti nebūs būtiska, tajā skaitā Paredzētās darbības gaitā radītās putekļu emisijas būs iespējams mazināt, jo ilgstoša sausuma periodā paredzēta tehnoloģiskā laukuma, piebraucamā ceļa un karjera iekšējo ceļu mitrināšana. Tādēļ netiek prognozēts, ka piesārņojuma koncentrācijas ārpus Paredzētās darbības teritorijas pārsniegs normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības, līdz ar to nav sagaidāma būtiska negatīva ietekme uz gaisa kvalitāti, tostarp transportēšanas maršruta apkārtnē esošo dzīvojamo māju teritorijās, derīgā materiāla ieguves un transportēšanas aspektā.
- 6.5.3.12. Vienlaikus Birojs atzīmē, ka faktiskais gaisa piesārņojums galvenokārt būs atkarīgs no iegūstamā un pārstrādājamā materiāla apjoma, kas savukārt būs atkarīgs no derīgo

izrakteņu pieprasījuma, kā arī no nelabvēlīgiem apstākļiem, īpaši ilgstoša sausuma periodā, kas var veidoties materiāla ieguvī un apstrādi veicot tieši Darbības vietas Z zonā, kur izvietotas krautnes un tehnoloģiskais laukums. Tādēļ, lai arī gaisa kvalitātes novērtējumā secināts, ka pasākumi gaisa piesārņojošo vielu emisiju samazināšanai nav nepieciešami, sagaidāmā ietekme uz gaisa kvalitāti nav maznozīmīga, jo ārpus darba vides maksimālās summārās piesārņojuma koncentrācijas prognozētas tuvu normatīvam. No Ziņojuma 10. nodaļā sniegtās informācijas izriet, ka, lai samazinātu putekļu emisijas gaisā, Ierosinātāja nepieciešamības gadījumā ir paredzējusi mitrināšanas pasākumus, tāpat no Ziņojumā sniegtās informācijas izriet, ka ap Paredzētās darbības teritoriju tiks veidoti karjera vaļņi no noņemtās augsnes virskārtas un segkārtas materiāla, tādējādi kopumā mazinot putekļu emisijas ārpus ieguves teritorijas.

- 6.5.3.13. Birojs secina, ka, veicot izmešu gaisā aprēķinus un to izkliedes modelēšanu, alternatīvu novērtējums nav veikts vienlīdz detālā pakāpē, proti – trūkst novērtējuma ieguvei zem gruntsūdens līmeņa ar divreizējās pārkraušanas metodi, izsmelto materiālu vispirms novietojot pagaidu kaudzē ūdens notecināšanai un nožūšanai, un pēc tam kraujot automašīnās ar vai bez skalošanas pirms tam (Ziņojuma 2.8. nodaļa), kā rezultātā būtu iespējams palielināt kopējo ieguves apjomu par ~ 12,9 %.
- 6.5.3.14. Ziņojumā novērtēta arī Paredzētās darbības ietekme uz gaisa kvalitāti nelabvēlīgos meteoroloģiskos apstākļos. Noteiktas maksimālās piesārņojošo vielu stundas koncentrācijas, un, ņemot vērā Stendes novērojumu stacijas datus, noteikti meteoroloģiskie parametri, pie kādiem varētu tikt sasniegtas augstākās piesārņojošo vielu vērtības. Iegūtie rezultāti¹⁷ parāda, ka augstākās piesārņojošo vielu vērtības no dzinēju darbības tiek sasniegtas pie sekojošiem apstākļiem – vēja virziens – 275° (R vējš), vēja ātrums – 0,6 m/s un gaisa temperatūra 7,35 °C, savukārt putekļu emisijām pie vēja virziens – 17° (Z vējš), vēja ātrums – 1,1 m/s un gaisa temperatūra 6,7 °C. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto vērtējumu aprēķinātās maksimālās paaugstinātās piesārņojošo vielu koncentrācijas nelabvēlīgos meteoroloģiskajos apstākļos būs konstatējamas tiešā piesārņojošo vielu emisijas avotu tuvumā, izstrādes teritorijā. Šādu nelabvēlīgu meteoroloģisko apstākļu kopumu raksturo lēns vējš (daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} gadījumā – arī ilgstošs sausums), kā arī inversija atmosfērā, kad siltāki gaisa slāņi nostājušies virs aukstākajiem, rezultātā tiek ierobežota piesārņojuma izkliede. Parasti inversija tiek novērota aukstajā periodā, kad derīgo izrakteņu ieguve/ apstrāde notiek minimālā apjomā. Aprēķināts, ka paaugstinātās piesārņojošo vielu stundas koncentrācijas atkārtosšanās varbūtība ir ļoti neliela.
- 6.5.3.15. Novērtējis Ziņojumā ietverto informāciju, Birojs secina, ka ietekme uz gaisa kvalitāti ir nozīmīgs Paredzētās darbības ietekmes aspekts, tādēļ tā pārvaldībai un samazināšanai nepieciešams pieiet ar papildus rūpību un piesardzību, nepieļaujot arī lielāku Paredzētās darbības intensitāti par Ziņojumā novērtēto. Tāpat Ziņojums norāda uz to, ka būtiskas ietekmes varbūtība pastāv, ja Darbības vietas apkārtnē vēl kāds plānotu uzsākt derīgo izrakteņu ieguvī, kas ietekmi varētu palielināt (katras šādas izmaiņas un to pieļaujamība pakļaujama izvērtējumam). Vienlaikus Ziņojums nenorāda uz to, ka Paredzētā darbība radīs Noteikumos Nr. 1290 noteikto gaisa kvalitātes normatīvu pārsniegumus, ar nosacījumu, ka tiek ievēroti Ziņojumā un šajā Biroja atzinumā iestrādātie nosacījumi. Gadījumā, ja kādu apstākļu rezultātā, tajā skaitā ņemot vērā laika apstākļus un pieprasījumu, tiktu konstatēti priekšnoteikumi būtiski atšķirīgam derīgo izrakteņu ieguves, apstrādes vai izvešanas apjomam, kas būtiski pārsniedz Ziņojumā novērtēto, vai arī, ja Paredzētās darbības realizācijas gaitā tiek pieņemts lēmums īstenot tehnoloģiskā laukuma novietojuma izmaiņas, jāveic

¹⁷ Ziņojuma VI pielikuma 3.3. tabula.

izmaiņu novērtējums, izsverot izmaiņas arī attiecībā uz citiem ietekmju veidiem (ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3. divi *prim* panta pirmās daļas 3. punkta c) apakšpunktu). **Lemjot par nosacījumu izvērīšanas nepieciešamību, Birojs uzsver, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tajā skaitā gaisa kvalitātes normatīvu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājai saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Tomēr vienlaikus Novērtējuma likuma 24. panta pirmās daļas 2. punkts noteic, ka Ierosinātāja ir arī atbildīga par Ziņojumā ietvertu risinājumu, tai skaitā tādu, kas paredzēti ietekmes novēršanai un samazināšanai, īstenošanu. Tādēļ Birojs atzīst par nepieciešamu saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu darbu veikšanai norādīt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama:**

- a) Jānodrošina visu Ziņojumā norādīto vai līdzvērtīgu risinājumu Paredzētās darbības realizācijai iekļaušana derīgo izrakteņu ieguves projektā un to izpilde. Jānodrošina risinājumi, kas sasniedz ne būtiski sliktāku gaisa kvalitātes līmeni, kādu tā ar Paredzēto darbību Ziņojumā ir apņēmusies sasniegt. Ja turpmākajās Paredzētās darbības projektēšanas un realizācijas stadijās tiek izskatīti citi ieguves, apjoma, laika u.c. risinājumi, kas būtiski atšķiras no Ziņojumā novērtētā, veicams šādu izmaiņu būtiskumu novērtējums, lemjot par ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma nepieciešamību Novērtējuma likuma paredzētajā kārtībā.
- b) Smilts – grants un smilts ieguve Darbības vietā veicama secīgi, nodrošinot, ka vienlaikus tā netiek veikta vairākos Darbības vietas ieguves blokos un būtiski nepārsniedz Ziņojumā vērtēto maksimālo ieguves un transportēšanas apjomu gadā (100 000 m³ smilts – grants un smilts) un plānotos materiāla apstrādes un transportēšanas risinājumus un apjomus.
- c) Lai samazinātu putekļu emisijas, sausā laika periodā jāizvērtē nepieciešamība un, kur atbilstoši, jānodrošina karjera iekšējo ceļu un karjera pievadceļu ar grants segumu mitrināšana/ laistīšana, kā arī citu ar ieguves darbiem saistītu vietu (tehnoloģiskā laukuma, iegūtā materiāla uzglabāšanas krautņu) mitrināšana/ laistīšana.

6.5.4. Troksnis un tā izplatības novērtējums, tostarp no derīgo izrakteņu transportēšanas:

- 6.5.4.1. Paredzētās darbības ietvaros ir plānota smilts – grants un smilts ieguve, kas saistīta gan ar karjera tehnikas lietojumu, gan derīgā materiāla transportēšanu. Kā viens no būtiskākajiem ar derīgo izrakteņu ieguvi un transportēšanu saistītajiem ietekmju aspektiem atzīstams trokšņa piesārņojums, kas var būt traucējošs un ietekmju ziņā kļūt būtisks un nozīmīgs, ja Darbības vietas tuvumā ir pret piesārņojumu jutīgi objekti, tajā skaitā pastāvīgas cilvēku uzturēšanās vietas, mājokļi, individuālās dzīvojamās mājas un viensētas. Konkrētajā gadījumā individuālās dzīvojamās mājas atrodas transportēšanas maršruta tiešā tuvumā, kā rezultātā secināms, ka gatavā materiāla transportēšana ir nozīmīgākais ar trokšņa ietekmi saistītais aspekts.
- 6.5.4.2. Trokšņa ietekmes novērtējumu IVN ietvaros sagatavojusi SIA “R&D Akustika” (reģistrācijas Nr. 40103100457). Trokšņa izplatīšanās modelēta ar trīsdimensiju trokšņa izplatīšanās prognozes licencētu datorprogrammu “SoundPLAN 8.2” (licences 2005. gada 18. septembra līguma doc. Nr. ID1038/05), kura nodrošina trokšņa rādītāju aprēķināšanu atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumiem Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” (turpmāk – Noteikumi Nr.16). Vidējie meteoroloģiskie dati aprēķināti, izmantojot apkārtnē tuvākās Stendes meteoroloģiskās

stacijas datus un Ministru kabineta 2019. gada 17. septembra noteikumus Nr. 432 “Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 003 – 19 “Būvklimateoloģija””¹⁸.

- 6.5.4.3. Novērtēts, ka Darbības vietas tuvumā vai transportēšanas ceļa tuvumā ir 7 dzīvojamo māju teritorijas¹⁹, no kurām tuvākā – “Strazdiņi” atrodas ~ 280 m no Darbības vietas ārējās D gala robežas, 50 m no pašvaldības ceļa (*Jāšu ceļš 2*) krustojuma ar valsts vietējas nozīmes autoceļu V1284 atrodas viensēta “Vecdambji”, vietējās nozīmes ceļa V1284 posmā līdz pašvaldības ceļam P120 ir vēl apmēram 4 – 8 viensētas, kuras jau šobrīd ir pakļautas pašvaldības ceļa radītajam troksnim. Vērtējumā iekļautas 5 no šīm viensētām, 2 no tām – “Vītolīņi” un “Pavasari” – atrodas autoceļu V1284 un P120 kopējās ietekmes zonā.
- 6.5.4.4. Saskaņā Noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 1.2. punktu, novērtējot trokšņa rādītājus, ņem vērā, ka dienas ilgums ir 12 stundas, vakara – četras stundas, nakts – astoņas stundas. Diena ir no plkst. 7:00 līdz plkst. 19:00, vakars – no plkst. 19:00 līdz plkst. 23:00, nakts – no plkst. 23:00 līdz plkst. 7:00, bet gads ir uz skaņas emisiju attiecināms meteoroloģisko apstākļu ziņā vidējs gads. Saskaņā ar Ziņojumu ieguves, apstrādes un transportēšanas darbus ir paredzēts veikt tikai darba dienās, darba laikā no plkst. 8:00 līdz plkst. 18:00, vidēji 250 dienas gadā, neveicot ieguvi un apstrādi decembrī. Paredzētas darbības realizācija nav paredzēta vakara un nakts stundās. Līdz ar to, atbilstoši Noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 1.2. punktam, Paredzētā darbība plānota tikai periodā, kas kvalificējas kā diena (vakara un nakts troksnis ar Paredzēto darbību netiek radīts), kad individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju apbūves teritorijās trokšņa A–izsvartais ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis L_{diena} nedrīkst pārsniegt 55 dB(A).
- 6.5.4.5. Izvērtējis IVN ietvaros veikto trokšņa novērtējumu, Birojs secina, ka nav konstatēti vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi dienas laikā Darbības vietai tuvāko dzīvojamo māju teritorijā²⁰, veicot derīgā materiāla ieguves un apstrādes darbības apjomos un ar tehnoloģiskajiem risinājumiem, kuri vērtēti Ziņojumā. Tādējādi secināms, ka speciālus pasākumus trokšņa līmeņa mazināšanai no ieguves darbiem un materiāla apstrādes nebūtu obligāti nepieciešams veikt, tomēr no Ziņojuma 5.7. nodaļā sniegtās informācijas izriet, ka, lai mazinātu Paredzētās darbības radītā trokšņa traucējumus, pa Darbības vietas teritorijas perimetru (Z, D un R robežu) plānots izveidot karjera vaļņus, kas papildus samazinās trokšņa izplatību ārpus ieguves teritorijas. Birojs norāda, ka vaļņa veidošana ieguves vietās ir ierasts risinājums, kas mazina arī putekļu izplatīšanos, taču ņemot vērā to, ka ieguves vietas Z daļas apkaimē neatrodas viensētas, tad vaļņu izveide gar ieguves vietas Z robežu atstājama ierosinātās rīcības brīvībā un konkrētie pasākumi, kas Ziņojumā iestrādāti kā ietekmes samazināšanai, nav nosakāmi kā obligāti. Vaļņu izveides nepieciešamība gar ieguves vietas D un R robežu pamatota atzinuma 6.5.2. nodaļā (potenciāli nelabvēlīgās ietekmes mazināšana uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību).
- 6.5.4.6. Atbilstoši vērtējumam (Ziņojuma 5.3. tabula), transportēšanas aspektā ir sagaidāms, ka ar Paredzētās darbības īstenošanu turpināsies arī līdzšinējā vides trokšņa problemātika autoceļu P120 un V1284 kopējās ietekmes zonā, kas ir ceļš, ko lieto materiāla transportēšanai no Darbības vietas. Vides trokšņa nozīmīgas ietekmes Paredzētā darbība neradīs Darbības vietas tiešā tuvumā un ar transportēšanu pa karjera iekšējiem ceļiem/ lokālajiem pievedceļiem, bet tieši zonās pie publiskajiem autoceļiem (kopējā satiksmes ietekme). Ziņojumā identificēts, ka tā ir jau pastāvoša satiksmes

¹⁸ Trokšņa rādītāji aprēķināti kā ilgtermiņa, pie $t = 6,7^{\circ}\text{C}$, relatīvā gaisa mitrums 81 % un vēja virziena un ātruma (3,3 m/s), kas tiek norādīti kā vidējie gada rādītāji Stendes meteoroloģiskajā stacijā.

¹⁹ Ziņojuma 5.3. tabula un VII pielikums.

²⁰ Tuvākajā viensētā “Straziņi” Paredzētās darbības ietekmē rādītājs L_{diena} (dBA) attiecīgi pieaugs no 40,4 līdz 40,7.

ietekmes radītā vides problēma, un nav izslēgts, ka ar Paredzēto darbību, ja tā tiks īstenota maksimālajā intensitātē, tā nedaudz palielināsies²¹, vienlaikus secināts, ka tiks nodrošināts normatīvajos aktos noteiktais vides troksnis telpās. Tādējādi, lai arī Paredzētās darbības īstenošana neradīs būtiski sliktākus apstākļus vides trokšņa aspektā, ir sagaidāma negatīvas ietekmes turpināšanās publisko autoceļu tīklā. Šādā situācijā Paredzētās darbības akceptēšana vai neakceptēšana pēc būtības būs vietējās pašvaldības izšķiršanās par to, vai tā pieļaus turpināt ietekmi, kas jau pašlaik daļēji ir iemesls vides trokšņa līmenim publisko ceļu tuvumā, kas ir lielāks par Noteikumu Nr. 16 2. pielikumā noteikto robežlielumu un mērķlielumu. Tā kā trokšņa palielinājums ir sagaidāms publisko ceļu tīklā, kur satiksmes intensitātes (un ietekmes) pieaugums ir mainīgs, var palielināties arī bez Paredzētās darbības īstenošanas, Birojam nav pamata atzinumā noteikt, ka Ierosinātāja nebūtu tiesīga lietot publisku satiksmes infrastruktūru, vienlaikus Ziņojums izgaismo vides problēmu un norāda uz to, ka pastāv pamats saglabāt piesardzību, lemjot par Paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu. Tādēļ Birojs vērš pašvaldības kā akcepta lēmuma pieņemējas un Ierosinātājas uzmanību uz to, ka likums “*Par piesārņojumu*” attiecībā arī uz trokšņa mērķlielumu²² noteic, ka mērķlielums ir lielums, kas jāņem vērā, ierobežojot emisiju, lai tā nepārsniegtu vides kvalitātes mērķlielumus, vai, ja tie ir pārsniegti (ar to saprotot esošu, notiekošu darbību) – pakāpeniski samazinot emisiju līdz attiecīgajam mērķlielumam (13. panta 4. daļa). Gadījumos, kad pieņemams lēmums par jaunu darbību un tās akceptēšanu, iestādēm mērķlielums ir jāņem vērā (likuma “*Par piesārņojumu*” 13. panta 2. daļa), jo Noteikumu Nr. 16 2. pielikuma piezīmē noteiktais nenozīmē, ka to 2. pielikumā noteiktie robežlielumi uz autoceļu aizsargjoslu vispār neattiektos.

6.5.4.7. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, Birojs vērš uzmanību uz to, ka normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošana jau izriet no ārējiem normatīvajiem aktiem, un Birojam tās savā atzinumā nav atkārtoti jānorāda. Tomēr papildus šajā gadījumā Birojs atzīst par nepieciešamu noteikt šādus nosacījumus **saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu:**

- a) **Darbības, kas rada troksni, nav pieļaujams veikt ar lielākiem darbu veikšanas laika nosacījumiem kā Ziņojumā norādītie, tajā skaitā derīgo izrakteņu ieguve, apstrāde un produkcijas izvešana veicama tikai diennakts periodā no plkst. 8:00 līdz plkst. 18:00, maksimāli izvairoties no to veikšanas brīvdienās un svētku dienās. Šādi darba organizācijas nosacījumi ir jāiekļauj derīgo izrakteņu ieguves projektā, un Ierosinātājai jānodrošina to ievērošanu. Izmaiņu gadījumā, tajā skaitā tādu, kas saistītas ar derīgā materiāla transportēšanu (apjoms, reisu skaits), veicams šādu izmaiņu būtiskuma novērtējums, lemjot par ietekmes sākotnējā izvērtējuma un ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību Novērtējuma likuma paredzētajā kārtībā.**
- b) **Smilts – grants un smilts ieguve Darbības vietā veicama nodrošinot, ka tā būtiski nepārsniedz Ziņojumā vērtēto maksimālo ieguves apjomu gadā (100 000 m³ derīgo izrakteņu) un netiek veikta decembrī, kā arī tiek ievēroti plānotie materiāla apstrādes risinājumi, tehnoloģisko iekārtu darba laika fonds un gatavā materiāla izvešanas intensitāte.**
- c) **Argumentētu sūdzību saņemšanas gadījumā dzīvojamo māju teritorijās un pie Paredzētās darbības trokšņa ietekmei visvairāk pakļautajām fasādēm**

²¹ Viensētas “*Vītoliņi*” un “*Pavasari*” atrodas autoceļu V1284 un P120 kopējās ietekmes zonā un Paredzētās darbības ietekmē radītājs L_{diena} (dBA) attiecīgi pieaugs no 58,2 līdz 59,4 un no 62,6 līdz 62,7 (robežvērtība – 55 dBA).

²² Saskaņā ar Noteikumu Nr. 16 2. pielikuma piezīmi vides trokšņa robežlielumi autoceļu aizsargjoslās uzskatāmi par mērķlielumiem.

veicami mērījumi Noteikumu Nr. 16 paredzētajā kārtībā un, atkarībā no to rezultātiem, lemjams par papildus pasākumu, tai skaitā Paredzētās darbības nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību. Pēc papildus pasākumu realizācijas (ja tādi bijuši nepieciešami) jāveic atkārtoti trokšņa mērījumi. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Dienestā un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, ar kādiem tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana.

Rezumējoši Birojs secina, ka Ierosinātāja ir izsvērusi risinājumus Paredzētās darbības realizācijai un sagaidāmās ietekmes galvenajos ietekmes aspektos, tajā skaitā – gaisa kvalitātes, trokšņa, ietekmes uz hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, pazemes ūdeņiem un to potenciālo piesārņojumu, ietekmes uz bioloģisko daudzveidību un ainavu aspektā, tomēr Ziņojumā ir arī trūkumi. Ziņojuma novērtējuma rezultātā Birojs atzinis, ka nav pamata kopumā aizliegt Ierosinātājas plānoto darbību, taču tā pieļaujama tikai nodrošinot Ziņojumā paredzētos vai tiem līdzvērtīgus risinājumus vides kvalitātes nodrošināšanai un ietekmes novēršanai un samazināšanai, kā arī ievērojot Biroja noteiktos nosacījumus, ar kādiem darbība nav pieļaujama un kādiem – varētu būt īstenojama. Tāpat secināms, ka Paredzētās darbības īstenošanas gadījumā nemazināsies un turpināsies pastāvoša vides problēma, kas saistīta ar palielinātu troksni publisku satiksmes infrastruktūras objektu tuvumā. Tā ir vispārēja vides pārvaldības problēma, kas saistīta ar pārmērīgi tuvu apbūvi autoceļiem piegulošajās teritorijās, turklāt ietekmes intensitāte un pieaugums valsts reģionālo un vietējo autoceļu tīklā prognozējams arī bez ietekmes uz vidi novērtējumam pakļautu darbību īstenošanas (to noteic satiksmes intensitātes pieaugums).

Biroja atzinums ir kompetentās iestādes viedoklis par Ierosinātājas nodrošināto Ziņojumu, tajā novērtēto ietekmi un vērtējuma trūkumiem. Lēmumu par Paredzētās darbības realizācijas pieļaujamību pieņem Novērtējuma likuma 21. panta kārtībā. Attiecīgā valsts institūcija, pašvaldība vai cita likumā noteiktā institūcija, vispusīgi izvērtē Ziņojumu, pašvaldību un sabiedrības viedokli un, ievērojot Biroja atzinumu par Ziņojumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieņem lēmumu par Paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu. Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā varētu būt īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta divi *prim* daļa).

Direktora p.i.,

Ietekmes uz vidi novērtējumu daļas vadītāja

(paraksts*)

Iveta Jēgere

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Rūta Miežīte
ruta.miezite@vpvb.gov.lv

Dace Strode,
dace.strode@vpvb.gov.lv